

IHP Waddinxveen

2025-2029

Opdrachtgever
Gemeente Waddinxveen

Datum
3 maart 2025

Referentie
1575404-0061.0.1

Auteur(s)
Michel Drenth - HEVO B.V.
Roxanne America - HEVO B.V.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave			Scenario's Onderwijs			24
			Scenario's Kinderopvang			28
			7. Financiële vertaling en CO₂-reductie			29
1. Inleiding			7.1. IHP Kwaliteit			29
1.1. Landelijke Context			7.2. Verdeling Kwaliteit			29
1.2. Lokale Context			7.3. Kosten			30
1.3. Doelstelling			7.4. Financiële Uitgangspunten			32
1.4. Aanpak			7.5. Overzicht investeringskosten Onderwijs			34
1.5. Leeswijzer			7.6. Status IHP Kosten			40
			7.7. CO2-reductie			40
2. Aanbod onderwijs en kinderopvang			8. Vervolg IHP			41
2.1. Primair onderwijs			8.1. Aansluiten bij Uitvoeringsprogramma Maatschappelijke Voorzieningen			41
2.2. Voortgezet onderwijs			8.2. Opstellen haalbaarheidsonderzoeken			41
2.3. Kinderopvang			8.3. Procesafspraken uit het IHP			41
			8.4. Disclaimer			42
3. Beleid en Visie			Bijlage I: Wettelijke en beleidskaders			43
3.1. Landelijk Beleid			Bijlage II: Energieprestaties			45
3.2. Lokaal Beleid			Bijlage III: Kwaliteitsadvies Frisse Scholen			45
3.3. Visie op onderwijs en kinderopvang			Bijlage IV: Herkomstanalyse			46
3.4. Visie op Onderwijshuisvesting			Bijlage V: Lokalenstudie Primair Onderwijs			51
			Bijlage VI: Duurzaamheidsscans			54
4. Methodiek			Bijlage VII – Tijdelijke Huisvesting			55
4.1. Capaciteitsanalyse Onderwijs						
4.2. Capaciteitsanalyse Kinderopvang						
4.3. Kwaliteitsanalyse Onderwijs						
4.4. Duurzaamheidsanalyse Onderwijs						
4.5. CO ₂ -analyse Onderwijs						
5. Analyse en opgave						
5.1. Capaciteit Onderwijs						
5.2. Capaciteit Kinderopvang						
5.3. Kwaliteit Onderwijs: Quickscans						
5.4. Duurzaamheid Onderwijs						
5.5. Reflectie op de opgave						
6. Scenario's						
6.1. Scholenlandschap Gemeente						
6.2.						

Afkortingenlijst

IHP	Integraal Huisvesting Plan
PO	Primair Onderwijs
VO	Voortgezet Onderwijs
(I)KC	(Integraal) Kindcentrum
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
KDV	Kinderdagverblijf
KOV	Kinderopvang
BSO	Buitenschoolse Opvang
(V)SO	(Voortgezet) Speciaal Onderwijs
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
JOS	Jeugdhulp Op School
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
BENG	Bijna Energieneutraal Gebouw
ENG	Energieneutraal Gebouw
OV	Openbaar Vervoer
TCO	Total Cost of Ownership
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
BVO	Bruto Vloeroppervlak

1. Inleiding

De gemeente Waddinxveen heeft samen met de schoolbesturen voorliggend Integraal Huisvestingsplan (IHP) opgesteld voor de onderwijshuisvesting van het Primair Onderwijs (PO) en Voorgezet Onderwijs (VO). In dit plan worden de kaders bepaald waarbinnen de gemeente de schoolbesturen samenwerken aan goede, toekomstbestendige onderwijshuisvesting. Goede onderwijshuisvesting is een randvoorwaarde voor goed onderwijs.

De noodzaak tot samenwerking komt voort uit de gedeelde verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting: de gemeente heeft een zorgplicht voor onderwijshuisvesting voor onder andere nieuwbouw en uitbreiding en schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor onderhoud en exploitatie. In dit IHP worden beide verantwoordelijkheden op elkaar afgestemd.

Kinderopvang maakt steeds vaker deel uit van onderwijshuisvesting in Integrale Kindcentra (IKC's). Ondanks dat de gemeente geen formele verantwoordelijkheid heeft voor de huisvesting van kinderopvang zijn zij een belangrijke schakel in de ontwikkeling van kinderen. De kinderopvangorganisaties zijn daarom, mede op verzoek van de gemeenteraad, ook betrokken bij de totstandkoming van dit IHP.

1.1. Landelijke Context

Het IHP sluit aan op de landelijke context. Door nu een strategisch IHP te ontwikkelen spelen gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties in op, onder andere, de volgende landelijke ontwikkelingen:

- De wettelijke status van IHP's en renovatie (naar aanleiding van het wetsvoorstel van VNG, VO-raad en PO-raad).
- De verbeterslag die gemaakt dient te worden op het gebied van de kwaliteit van onderwijshuisvesting.
- De duurzaamheidsambities die voortvloeien uit de afspraken binnen het Klimaatakkoord.
- De druk die is ontstaan op de bekostiging van onderwijshuisvesting.

1.2. Lokale Context

Waddinxveen is relatief één van de snelst groeiende gemeente van Nederland. In de gemeente worden jaarlijks 300 tot 400 woningen gerealiseerd, waardoor het aantal inwoners naar verwachting groeit naar 40.000 inwoners in 2029 en naar 44.000 inwoners in 2034. Hierna wordt een stabilisatie onder de 45.000 inwoners verwacht mits geen aanvullende nieuwe woningbouwplannen worden uitgevoerd. Het onderwijslandschap in Waddinxveen staat reeds voor een forse uitbreidingsopgave. Zowel meerdere PO-locaties als de VO locatie in Waddinxveen ondervinden in de huidige situatie ruimtegebrek. Door de voorziene groei van het inwoneraantal neemt de uitbreidingsbehoefte van het onderwijs in de toekomst nog verder toe.

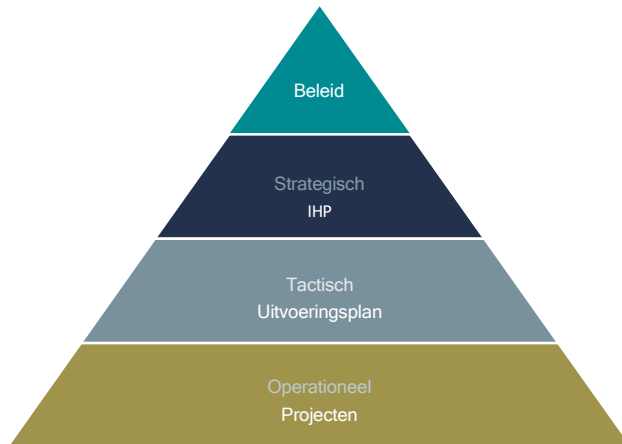
Vanuit het voorgaande IHP uit 2016 is een groot deel van de scholen voorzien van nieuwbouw. Het restant van de scholen is levensduurverlengend gerenoveerd. Daarmee heeft de gemeente, zeker in verhouding tot de rest van Nederland, een goed gebouwenbestand. Echter zijn de gerenoveerde gebouwen nog niet voorbereid op de steeds strengere eisen die worden gesteld aan de energieprestatie van de gebouwen. Er is daarom ook sprake van een verduurzamingsopgave.

1.3. Doelstelling

Het IHP is een strategisch plan waaraan gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties zich conformeren. Gezamenlijk wordt toegewerkt naar een toekomstbestendig opgroeiklimaat met bijbehorende huisvesting voor onderwijs en kinderopvang. In tegenstelling tot de werkwijze (uitsluitend) op basis van de Verordening Onderwijshuisvesting (in het vervolg 'verordening'), wordt in het IHP uitgegaan van een proactief onderwijshuisvestingsbeleid binnen de gestelde financiële kaders. Het IHP:

- Sluit aan op de beleidskaders van de gemeente op het gebied van onderwijs.
- Geeft aan op welke wijze de gemeente zij haar zorgplicht wenst in te vullen.
- Stelt de gemeente en schoolbesturen in staat om op korte en lange termijn toekomstbestendige keuzes te maken en proactief beleid te voeren.
- Stelt de kaders waarbinnen de gemeente, samen met de schoolbesturen, investeert in de onderwijshuisvesting.
- Biedt een meerjarenperspectief waarop het eigen (investerings-)beleid van de gemeente en schoolbesturen kan worden afgestemd;
- Vormt het beleidskader voor onderwijshuisvesting voor vijf jaar (2025-2029) en geeft een doorkijk voor de langere termijn van 15 jaar (2030-2044). Het IHP wordt elke vijf jaar herijkt, zodat het IHP blijft aansluiten bij de vragen en behoeften van dat moment.

De verankering van het IHP kan verdeeld worden over het strategisch, tactisch en operationeel niveau. Dit IHP is daarin het strategisch kader. Na vaststelling van het IHP wordt een uitvoeringsplan opgesteld waarin de eerste termijn van het IHP wordt uitgewerkt. Dit is het tactisch niveau (zie ook H8). De uitvoering van de projecten is onderdeel van het operationeel niveau.

1.4. Aanpak

Het IHP is samen met gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties ontwikkeld. Daarbij zijn gezamenlijk de volgende stappen doorlopen:

1. Om te komen tot een gezamenlijke visie zijn in diverse bijeenkomsten met de gemeente en de schoolbesturen uitgangspunten gedefinieerd. Deze visie is vervolgens gedeeld met de kinderopvangorganisaties en met hen besproken en aangescherpt.
2. Er heeft een uitgebreide analyse plaatsgevonden van de onderwijsgebouwen in de gemeente. Er is onder andere gekeken naar capaciteit, kwaliteit en duurzaamheid. Aan de hand van de analyse is de opgave in beeld gebracht.
3. Op basis van de gezamenlijke visie en de uitkomsten van de analyse zijn de scenario's die invulling geven aan de opgave in interactieve sessies geformuleerd en is toegewerkt naar een programmering.
4. De scenario's zijn financieel vertaald incl. CO2 reductie.
5. De vijf bovenstaande deelproducten zijn samengevoegd in voorliggend IHP, waarbij tevens de vervolgstappen zijn benoemd.

1.5. Leeswijzer

Na dit eerste inleidende hoofdstuk beschrijft hoofdstuk 2 het onderwijslandschap van de gemeente. Hoofdstuk 3 gaat in op de gezamenlijke visie en uitgangspunten. Hoofdstuk 4 introduceert de gehanteerde methoden voor de analyse van de opgave die in hoofdstuk 5 worden gepresenteerd. Hoofdstuk 6 beschrijft de scenario's die invulling geven aan de opgave. Hoofdstuk 7 voorziet de scenario's uit hoofdstuk 6 van financiële uitgangspunten en een financiële vertaling. In hoofdstuk 8 is, tot slot, het vervolgproces na het IHP omschreven.

2. Aanbod onderwijs en kinderopvang

Dit hoofdstuk biedt inzicht in het onderwijs- en kinderopvangaanbod in de gemeente.

2.1. Primair onderwijs

Het PO in de gemeente wordt verzorgd door vijf schoolbesturen. De schoolbesturen bieden in 2024 onderwijs aan 2.881 leerlingen (leerlingprognose xxlnc Sociaal, 2024), verdeeld over tien basisscholen.

Schoolbestuur	Sector	Schoolnaam	Denominatie	Aantal leerlingen per 1-10-'24	%
NHS Waddinxveen	PO	Bethelschool	Protestant Christelijk	294	9%
NHS Waddinxveen	PO	Rehobothschool	Protestant Christelijk	333	11%
LEV-WN	PO	Kleurrijk	Protestant Christelijk	118	4%
De Vier Windstreken	PO	TOV	Protestant Christelijk	388	13%
De Vier Windstreken	PO	Koning Willem-Alexanderschool	Protestant Christelijk	248	8%
Stichting Klasse	PO	Theo Thijssenschool	Openbaar	359	12%
Stichting Klasse	PO	Dick Bruna	Openbaar	724	23%
Stichting Klasse	PO	De Gouwe	Openbaar	6	0%
De Groeiling	PO	Kardinaal Alfrinkschool	Katholiek	390	13%
De Groeiling	PO	De Regenboog	Katholiek	237	8%
Totaal				3.091	100%

Tabel 1: Overzicht PO.

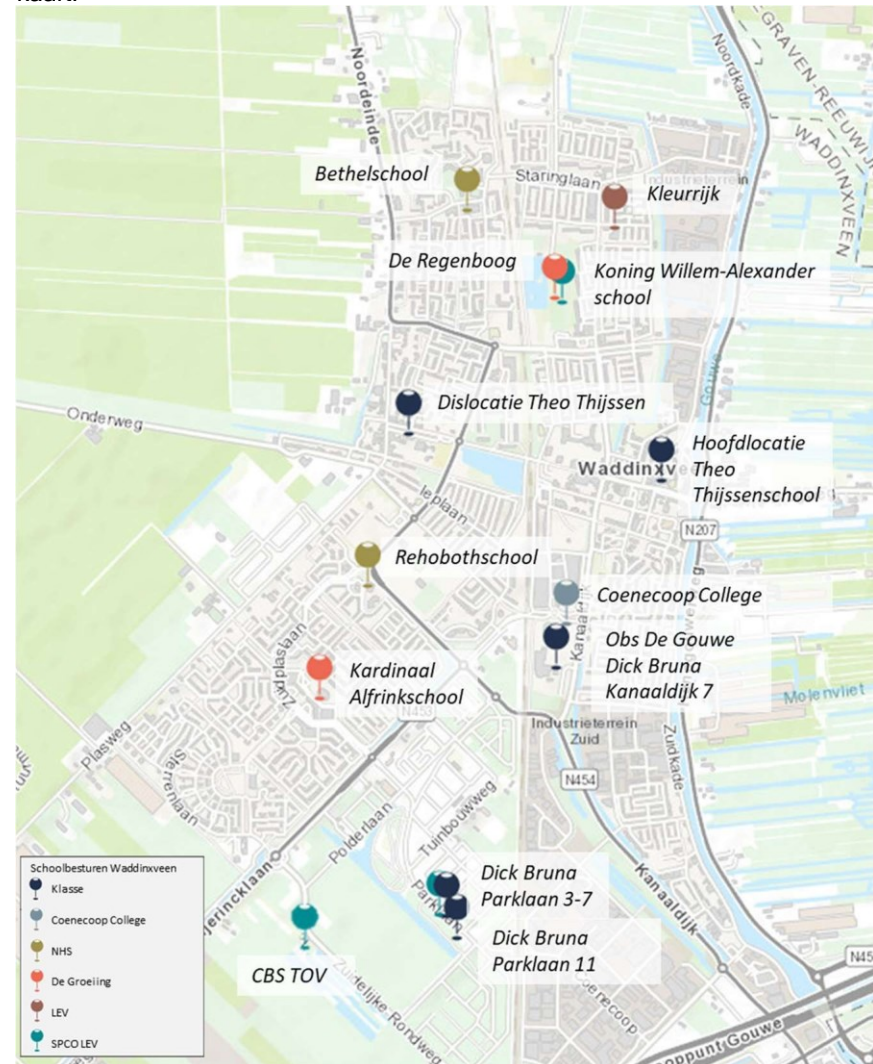
2.2. Voortgezet onderwijs

Het VO in de gemeente wordt verzorgd door één schoolbestuur. Dit schoolbestuur biedt in 2024 onderwijs aan 1.080 leerlingen (leerling prognose xxlnc Sociaal, 2024).

Schoolbestuur	Sector	Schoolnaam	Denominatie	Aantal leerlingen	%
Stichting Scala College & Coenecoop college	VO	Coenecoop College	Openbaar	1.080	100%

Tabel 2: Overzicht VO.

Onderstaande afbeelding 1 geeft het scholenlandschap van Waddinxveen weer op de kaart.

Afbeelding 1: Scholenlandschap Waddinxveen

2.3. Kinderopvang

Kinderopvang (KDV) en buitenschoolse opvang (BSO) in de gemeente wordt verzorgd door zeven kinderopvangorganisaties. De kinderopvangorganisaties bieden 1.032 kindplaatsen, verdeeld over 14 locaties. Daarnaast worden, ten tijde van het opstellen van dit IHP, 3 nieuwe en 2 uitbreidingslocaties toegevoegd. In onderstaand overzicht zijn deze reeds meegenomen als zijn de onderdeel van de voorraad. Hiermee komt het aantal kindplaatsen op 1.305, verdeeld over 17 locaties. Deze locaties bestaan uit combinaties van BSO/KDV of een locatie die slechts een van beide varianten aanbiedt.

Opmerking: er zijn nog twee andere mogelijke kinderopvanglocaties die in de nabije toekomst worden geopend (Heggewinde en Plasweg). De aantallen hiervan zijn nog niet bekend.

Kinderopvangorganisatie – locaties Kinderdagverblijf	Aantal locaties	Aantal kindpl.	%
Julikids	1	48	7%
Stichting Quadrant ¹	5	253	38%
Stichting Kind & Co Ludens	2	48	7%
To Be Kind B.V.	1	38	6%
Kinderdagverblijf Kwiebus	1	64	10%
IJgenweis BSO B.V.	3	154	23%
Partou Kinderopvang ¹	1	64	10%
Totaal	13	669	100%

Tabel 3: Overzicht KDV.

Kinderopvangorganisatie – Locaties Buitenschoolse Opvang	Aantal locaties	Aantal kindpl.	%
Stichting Quadrant ¹	5	370	58%
Stichting Kind & Co Ludens	1	99	16%
To Be Kind B.V.	1	33	5%
IJgenweis BSO B.V.	3	112	18%
Gro-up Kinderopvang B.V.	1	22	3%
Totaal	11	636	100%

Tabel 4: Overzicht BSO.

Afbeelding 2 geeft de kinderopvanglocaties in Waddinxveen weer op de kaart.

¹ De aankomende uitbreidingen van Quadrant aan de Oranjelaan en Parklaan en de nieuwe locatie van Partou als onderdeel van de nieuwbouw aan de Zuidelijke Rondweg zijn reeds meegenomen in dit overzicht maar betreffen nog

Afbeelding 2: Scholenlandschap inclusief Kinderopvanglocaties

inschattingen van het aantal kindplaatsen. Quadrant totaal 96 kindplaatsen naar schatting. Partou 4 groepen met in totaal 64 kindplaatsen naar schatting.

3. Beleid en Visie

De gemeente, de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties streven gezamenlijk naar een toekomstbestendig opgroeiomgeving. Het doel is om kinderen in de gemeente de best mogelijke kansen te bieden in hun ontwikkeling en voor te bereiden op hun toekomst. Daarbij is het van belang dat het onderwijs- en kinderopvangaanbod toegankelijk, divers en goed gespreid is en aansluit op de vraag van de maatschappij. Dit hoofdstuk behandelt landelijk en lokaal beleid en de visie op onderwijs en kinderopvang en onderwijshuisvesting. Onderwijshuisvesting omvat daarbij ook eventuele ruimte voor KDV en BSO in schoolgebouwen.

3.1. Landelijk Beleid

De voorzieningen in de huisvesting waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, zijn vastgelegd in de wetgeving. Daarbij gaat het onder andere om (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, constructiefouten en eerste inrichting. Hiervoor ontvangt de gemeente een algemene uitkering uit het gemeentefonds. De verantwoordelijkheid voor instandhouding (onderhoudskosten aan binnen- en buitenkant) en de exploitatie (o.a. energie- en schoonmaakkosten) van schoolgebouwen ligt bij de schoolbesturen, tenzij hiervan is afgeweken. Hiervoor ontvangen de schoolbesturen een lumpsumvergoeding vanuit het Rijk.

Het huidige stelsel vertoont diverse tekortkomingen. Deze zijn onder andere benoemd in het Interdepartementaal Beleidsonderzoek². Er zijn bijvoorbeeld geen eenduidige eisen voor onderwijshuisvesting, er is een gebrek aan koppeling tussen bouwkosten en budgetten, er is onvoldoende expertise bij schoolbesturen en gemeenten en het ontbreekt aan een gesloten beleidscyclus door met name een gebrek aan toezicht, monitoring en evaluatie.

Daarnaast worden strengere eisen aan schoolgebouwen gesteld, zoals eisen aan energieneutraliteit en Frisse Scholen. In het klimaatakkoord is wettelijk vastgelegd dat de CO₂ reductie van de schoolgebouwen met 55% gereduceerd dient te worden ten opzichten van 1990 in 2030 en 95% in 2050. Ondanks deze ontwikkelingen blijft de indexering van zowel het gemeentefonds als de lumpsumvergoeding achter op de marktontwikkelingen (bouw- en exploitatiekosten).

² IBO Onderwijshuisvesting funderend onderwijs, Een vak apart - Een toekomstbestendig onderwijshuisvestingsstelsel (2021)

Op 15 december 2016 hebben de PO-raad, de VO-raad en de VNG een gezamenlijk voorstel gestuurd aan toenmalig staatssecretaris Sander Dekker om de tekortkomingen in het huidige stelsel voor onderwijshuisvesting op te lossen. Dit voorstel wordt naar verwachting in 2025 ingevoerd. Het uitgangspunt van dit voorstel is dat gemeenten en schoolbesturen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor de (kwaliteit van de) huisvesting van scholen. Belangrijke elementen uit het voorstel zijn:

1. Gemeenten en schoolbesturen worden verplicht om een IHP op te stellen.
2. De mogelijkheid om renovatie als volwaardig alternatief voor vervangende nieuwbouw in te kunnen zetten.
3. Het investeringsverbod voor het PO en (V)SO wordt opgeheven.

Voor meer informatie zie bijlage I.

3.2. Lokaal Beleid

Voor dit IHP zijn enkele lokale beleidskaders relevant. Deze worden hier kort toegelicht.

3.2.1 Coalitieakkoord

Het Coalitieakkoord 'Groeien aan de Gouwe' richt zich op de thema's duurzaamheid, sociaal domein, wonen en financiën. Ieder van deze thema's zijn verbonden met of hebben invloed op onderwijshuisvesting. Belangrijke uitgangspunten uit het coalitieakkoord voor onderwijshuisvesting zijn 'Ruimte voor iedereen' en 'Duurzame Gemeente'. Met het eerste uitgangspunt wordt bedoeld op het laten meegroeien van de voorzieningen met de groei van de gemeente, onderwijs speelt hierbij een cruciale rol. De belangrijke rol van dit IHP wordt dan ook expliciet benoemd. Met het tweede uitgangspunt geeft Waddinxveen aan dat zij bereid is concrete maatregelen te treffen op het gebied van de energie en warmte transitie.

3.2.2 Visie Maatschappelijke Voorzieningen

Onderwijs staat niet op zich zelf, maar verhoudt zich tot alle andere maatschappelijke voorzieningen in de gemeente. Met de Visie Maatschappelijke Voorzieningen heeft de gemeente antwoord gegeven op de vraag hoe de maatschappelijke voorzieningen in Waddinxveen zich zouden moeten ontwikkelen rekening houdend met de groei van het

aantal inwoners. Daarbij gaat het om Onderwijs, Kinderopvang, Zorg en Welzijn en Sport en Bewegen. Er zijn enkele opgaven voor dit IHP benoemd:

1. Het toekomstige benodigde aanbod en de spreiding van onderwijshuisvesting dient bepaald te worden. Dit wordt omschreven in H5 en H6.
2. Bij het indelen en inrichten van scholen dient zorggedragen te worden voor het efficiënt gebruik van ruimten en flexibiliteit. Hier wordt in dit hoofdstuk op ingegaan, gebouwen dienen aan te sluiten bij onderwijsconcepten, maar ook maximaal flexibel te zijn. Dit is ook vertaald naar het kwaliteitskader in H7 (financiën).
3. Het laten aansluiten van scholen bij de (geloofs-)overtuiging van verschillende gezinnen. Dit verder een rol gaan spelen bij de nieuwbouw van scholen in de Noordkade. In dit IHP is aangegeven dat hier ruimte is voor drie leerlijnen van ca. 8 groepen op de lange termijn. In het vervolg na het IHP dient nader bepaald en geanalyseerd te worden wat de behoefte is van de ouders in de nieuwe wijk.

Ten aanzien van de rol van de gemeente op het gebied van onderwijshuisvesting wordt in de visie aangegeven dat de gemeente zich houdt aan de wettelijke taak. Het initiatief voor het realiseren van nieuwe scholen is gelegen bij de onderwijsinstanties. Door de intensieve samenwerking met de schoolbesturen in dit IHP richt de gemeente zich op het proactief invullen van deze wettelijke taak.

Ten aanzien van de rol van de gemeente op het gebied van kinderopvang heeft de gemeente aangegeven dat zij een faciliterende rol wil innemen. In dit IHP is (mede door een motie van de gemeenteraad) kinderopvang intensief betrokken en is er, ondanks dat de gemeente geen zorgplicht geeft voor kinderopvang, een visie geformuleerd op de gezamenlijke huisvesting van deze partijen (zie dit hoofdstuk). Bovendien is de capaciteitsbehoefte, mede op basis van de uitgangspunten uit de visie maatschappelijke voorzieningen, verder uitgewerkt (zie H5 en H6). Dit legt de basis voor het verder invullen van de faciliterende rol.

3.3. Visie op onderwijs en kinderopvang

De gemeente Waddinxveen, de schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties streven gezamenlijk naar toekomstbestendig onderwijs. In de Lokaal Educatieve Agenda 2024-2028 wordt ingezet op drie hoofdthema's om deze ambitie kracht bij te zetten. Het betreft de volgende thema's:

1. Onderwijskansen
2. Inclusief Onderwijs
3. Opleiden voor de toekomst

3.3.1 Onderwijskansen

“Elk kind in Waddinxveen krijgt de kans om zich naar vermogen te ontwikkelen en op te groeien tot een zelfstandig inwoner. Scholen, kinderopvang, maatschappelijke organisaties en de gemeente zetten zich in om alle kinderen gelijke kansen te kunnen bieden.”

In de gemeente Waddinxveen zijn diverse initiatieven opgezet om de ontwikkelingskansen van kinderen te verbeteren. Bijvoorbeeld mentortrajecten voor kinderen die moeite hebben met de overgang naar de middelbare school. Daarnaast wordt het VVE-aanbod uitgebreid en wordt er onderzocht of er een groep voor kinderen met een extra ondersteuningsvraag kan worden opgericht. De gemeente zet ook in op de ontwikkeling van (Integrale) Kindcentra, ((I)KC) waar verschillende voorzieningen samenkomen voor kinderen van 0-12 jaar. Ook wordt de mogelijkheid onderzocht om de Brede schoolaanpak te faciliteren, waardoor verschillende voorzieningen binnen de muren van de school worden geïntegreerd voor een meer integrale aanpak. Dit alles met het doel de ontwikkelkansen van de kinderen te vergroten.

3.3.2 Inclusief Onderwijs

“Alle kinderen in Waddinxveen krijgen het onderwijsaanbod dat ze nodig hebben. Scholen en kinderopvang streven er in samenwerking met de gemeente, jeugdzorg- en maatschappelijke organisaties naar om een onderwijsaanbod te creëren dat aansluit bij de behoeften van kinderen.”

In de periode 2019-2022 heeft de gemeente Waddinxveen, in samenwerking met haar partners, aanzienlijke vooruitgang geboekt in de verdere ontwikkeling van passend onderwijs.

Verder wordt het contact tussen leerplicht en het onderwijs versterkt om het aantal thuiszitters te minimaliseren, terwijl de gemeente onderzoek doet naar collectieve financiering van zorg in onderwijstijd. Daarnaast wordt gewerkt aan een visie op lokaal inclusief onderwijs, waarbij regionale samenwerking wordt gezocht.

3.3.3 Opleiden voor de Toekomst

“Er is een duurzame aansluiting op de arbeidsmarkt en vervolgonderwijs voor alle jongeren. Elk kind in Waddinxveen maakt kennis met techniek en de instroom in techniekprofielen blijft ten minste gelijk.”

De scholen in Waddinxveen zetten hun techniekonderwijs voort en overwegen uitbreiding van dit aanbod, bijvoorbeeld een samenwerking met De Bouwacademie Groene Hart. Deze academie biedt trainingen en opleidingen op verschillende niveaus, geeft voorlichting op basisscholen en verzorgt lessen voor leerlingen op het Coenecoop College. Samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven staat centraal op de Bouwacademie.

Er wordt onderzocht hoe techniekonderwijs aantrekkelijker kan worden gemaakt. Er wordt daarnaast gekeken naar de mogelijkheid van een gezamenlijke docentenpool voor techniek, om het tekort aan gekwalificeerd personeel op te vangen. Verder wordt ingezet op het creëren van een doorgaande technische leerlijn, beginnend op de basisschool. Het Coenecoop College werkt, tot slot, samen met MboRijnland aan een geïntegreerde leerroute die vmbo-basis leerlingen in 5 jaar een startkwalificatie biedt.

3.4. Visie op Onderwijshuisvesting

De visie op onderwijs uit de LEA van de gemeente, de schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties stelt ook eisen aan de onderwijshuisvesting. Daarnaast heeft de gemeente een Visie Maatschappelijke Voorzieningen opgesteld waarin is onderzocht hoe er bij de groei van de gemeente Waddinxveen goed invulling kan worden gegeven aan een goed aanbod en gebruik van de maatschappelijke voorzieningen.

Beide beleidsdocumenten bieden aanknopingspunten voor de hier geformuleerde visie op onderwijshuisvesting. Veranderingen in leerlingenaantallen, onderwijsvisies, -concepten en samenwerking maakt dat er steeds meer flexibiliteit wordt gevraagd van onderwijsgebouwen. Bovendien leidt de maatschappelijke noodzaak om te verduurzamen tot hogere prestatie-eisen. Daarbij gaat duurzaamheid voor de gemeente en de schoolbesturen zeker niet alleen over energie en CO₂-besparing, maar ook over een integrale visie op duurzaamheid waarbij gezondheid en functionaliteit een rol spelen.

Tegelijkertijd ligt er een behoorlijke financiële en organisatorische uitdaging bij de realisatie van de plannen uit het IHP. Het traject om te komen van initiatieffase tot

realisatie van onderwijshuisvesting is kostbaar en complex en vraagt veel van de gemeente en de schoolbesturen. Samenwerking is het sleutelwoord.

De gemeente en de schoolbesturen hebben de onderwijsvisie en de Visie Maatschappelijke Voorzieningen vertaald naar een onderwijshuisvestingsvisie. Deze is geconcretiseerd in vier thema's die zijn verankerd in bouwstenen voor beleid:

1. Beleid & Regie
2. Kwaliteit & Duurzaamheid
3. Samenwerking & (I)KC-vorming
4. Spreiding & Inrichting Onderwijslandschap

Het zijn beleidsuitgangspunten op verschillende thema's. De visie vormt samen met de bouwstenen een belangrijke basis voor het IHP. Het IHP is erop gericht om, binnen de randvoorwaarden van de gemeente (financieel, ruimtelijk, onderwijsinhoudelijk en organisatorisch) en schoolbesturen (onderwijsinhoudelijk, financieel, organisatorisch), deze uitgangspunten zoveel als mogelijk te realiseren. De bouwstenen geven richting aan het IHP en daarmee kan er worden gestuurd op een toekomstbestendig onderwijslandschap.

3.4.1 Bouwsteen 1: Beleid & Regie

Deze bouwsteen geeft aan hoe gemeente en schoolbesturen met elkaar samenwerken op het gebied van onderwijshuisvesting. Het zegt iets over het beleid dat zij willen vastleggen in het Integraal Huisvestingsplan en hoe ze hier uitvoering aan willen geven. Alle onderstaande onderdelen hebben te maken met de status van het IHP.

1. **De gemeente en de schoolbesturen voeren samen de regie op schoolgebouwen.** Gemeenten zijn verantwoordelijk voor adequate onderwijshuisvesting door o.a. nieuwbouw en uitbreidingen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud en de exploitatie van schoolgebouwen. De schoolbesturen voeren de regie op het onderwijsaanbod en de diversiteit daarvan. In het IHP en het OOGO vindt de afstemming van deze regie plaats.
2. **Het IHP is in lijn met het voorstel van PO-raad, VO-raad en VNG om IHP's in de wetgeving te verankeren.** In de geest van de nieuwe wet wordt het IHP vastgesteld als korte- en langetermijnplan waar gemeente en schoolbesturen zich aan committeren. Schoolbesturen en gemeente spreken af enkel af te wijken van de afspraken in het IHP als daar een zwaarwegende motivatie onder ligt.
3. **Vaststelling en looptijd van het IHP.** Het IHP komt tot stand in een apart project met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties. Het OOGO, het College van Burgemeesters en Wethouders en de Raad stellen het IHP vast voor de eerste vijf (2025-2029) jaar met een doorkijk tot aan 2044. Het IHP wordt elke vier jaar herijkt. Het actualiseren van het IHP duurt immers ca. een jaar.
4. **Het IHP is het investeringskader voor de onderwijshuisvesting** en geeft voor de komende 20 jaar een indicatie van benodigde investeringen. Tevens wordt de prioritering van de projecten opgenomen. Er wordt rekening gehouden in de gemeentelijke begroting voor het financieren van de projecten in de eerste 5 jaar (het uitvoeringsplan, zie punt 7). In de basis wordt niet afgeweken van de overeengekomen prioritering en planning. Alleen in overleg met de schoolbesturen kan een wijziging van de plannen doorgevoerd worden.
5. **Het IHP** vervangt voor de eerste vijf jaar de aanvraagprocedure voor nieuwbouw en overige voor blijvend of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen (artikel 2.a lid 1 t/m lid 8 van de verordening). Aanvragen voortkomend uit het IHP worden impliciet geacht een aanvraag te zijn op grond van de verordening. Dit wordt ook op deze wijze in de verordening vastgelegd. Uitzonderingen zijn de nieuwbouw voor een nieuw te stichten school, kosten voor eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair (artikel 2.a lid 1, lid 6 en lid 7 van de verordening).
6. **Voor spoedaanvragen of andere zaken die buiten het IHP vallen door onvoorziene omstandigheden (zoals constructiefouten of onvoorziene tijdelijke huisvesting) blijft de aanvraagprocedure van kracht.** Op dergelijke onvoorziene omstandigheden na, is de afspraak dat er geen gebruik wordt gemaakt van de route via de verordening. Gemeenten en schoolbesturen zullen in overleg bepalen of een situatie een spoedaanvraag vereist.
7. **Na vaststelling van het IHP wordt een uitvoeringsplan opgesteld voor een termijn van vijf jaar.** Dit houdt in dat er na vaststelling van het IHP direct vervolg wordt gegeven aan de uitvoering. In het uitvoeringsplan worden afspraken gemaakt over de samenwerking op programma- en projectniveau. Binnen deze afspraken worden ook de organisatorische aspecten van een dergelijk opgave besproken. Belangrijk is dat er concrete afspraken gemaakt worden t.b.v. het in gesprek blijven met elkaar om zodoende te leren van elkaars processen en onderzoeken.
8. **Per project verleent de Raad definitief het krediet.** Zodra het project actueel wordt zal het project getoetst worden aan de gehanteerde randvoorwaarden uit het IHP. Een dergelijke toets wordt gedaan middels een haalbaarheidsstudie, ook wel businesscase genoemd. Vervolgens worden de randvoorwaarden uit het IHP indien nodig geactualiseerd en wordt het definitieve krediet bij de raad aangevraagd. Er kan een budgettaire afwijking zitten tussen het aangevraagde krediet en de budgetten zoals benoemd in financiële hoofdstuk van het IHP. Het is immers mogelijk dat er nog aanvullende tussentijdse (onvoorziene) kosten gesignaleerd worden door de diverse onderzoeken. Deze kredietaanvraag is niet afhankelijk van bijvoorbeeld de 1 februari deadline uit de verordening of de financiële cyclus van de gemeente zoals de voorjaarsnota. De exacte wijze waarop en wanneer budgetten worden toegekend wordt in het financiële hoofdstuk nader uitgewerkt.

9. Per project wordt de maatschappelijke functie van de school en gymzalen onderzocht: Bij de realisatie van nieuwe schoolgebouwen wordt voordat gestart wordt met de haalbaarheidsstudie (businesscase) wordt breed onderzocht welke (maatschappelijke) voorzieningen in het gebouw gerealiseerd kunnen worden, of met welke partijen samengewerkt kan worden en wat dit betekent voor de bruto vloeroppervlakte van het gebouw. Denk hierbij aan alle partijen die zijn genoemd bij bouwsteen 3 (samenwerking). Scholen worden ook betrokken bij de realisatie van andere maatschappelijke voorzieningen.

10. Een vastgestelde leerlingenprognose vormt het uitgangspunt voor het IHP. Een prognose geeft het vermoedelijk verloop aan van het leerlingenaantal, in het IHP is op basis van ervaring en verwachting van gemeente en schoolbesturen ruimte voor nuance. Bij significante verschillen gaan gemeente en schoolbesturen in gesprek. Het is de wens en ambitie van de gemeente om de prognosecijfers van de gemeente te toetsen bij de schoolbesturen op basis van hun eigen gegevens, ervaringen en verwachtingen.

3.4.2 Bouwsteen 2: Kwaliteit & Duurzaamheid

Deze bouwsteen duidt de kwaliteit en duurzaamheid van onderwijshuisvesting waar de gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties naar streven. Deze uitgangspunten zijn het uitgangspunt bij nieuwbouw. Bij vernieuwbouw en renovatie wordt beoogd om deze kwaliteit zo veel mogelijk te realiseren.

1. Een brede definitie van kwaliteit en duurzaamheid.

De gemeente en schoolbesturen zien het realiseren van kwalitatief goede en duurzame huisvesting als een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Een kwalitatief goed en duurzaam gebouw heeft een positief effect op het onderwijs én op het leefklimaat voor de toekomstige generaties. Gemeente en schoolbesturen willen duurzaamheid dan ook breder definiëren dan alleen energiebesparing en CO₂-reductie: duurzaamheid gaat ook over goed onderwijs, een gezond leer- en leefklimaat, een gezonde financiële exploitatie, circulariteit en toekomstbestendigheid. Bij nieuwbouw en renovatie wordt rekening gehouden met de volgende duurzaamheidsambities:

- a. Ten behoeve van goed onderwijs gaat het om onderwijskundige functionaliteit. Het gebouw dient zo goed als mogelijk aan te sluiten bij het onderwijsconcept van de school. Wanneer kindpartners (zoals kinderopvang, jeugdzorg en

dergelijke) ook in het gebouw gehuisvest worden, dienen deze goed gefaciliteerd te worden.

- b. Voor toekomstbestendigheid wordt ingezet op maximale flexibiliteit. Gebouwen kunnen op deze manier meebewegen met groei en krimp van scholen en kunnen toekomstige onderwijsconcepten faciliteren. Het gaat zowel om interne flexibiliteit, als om transformatiemogelijkheden van het gebouw. De bouw-/installatietechnische kwaliteit van de schoolgebouwen is uitstekend en onderhoudsvriendelijk. Dit zorgt ervoor dat gebouwen lang mee gaan.
- c. Voor gezondheid wordt rekening gehouden met de Frisse Scholen-thema's (naast energie): lucht, temperatuur, licht en geluid om een prettig en gezond klimaat voor kinderen en medewerkers te realiseren. Voor de Frisse Scholen thema's wordt gekozen voor een slimme mix van eisen per subonderdeel, waarbij lucht en temperatuur minimaal klasse B scoren (bijlage II).
- d. De energieprestatie van schoolgebouwen sluit aan op de doelstellingen die zijn geformuleerd in het landelijke klimaatakkoord en de sectorale routekaart: 50% CO₂ reductie in 2030, en 95% CO₂ reductie in 2050. Middels het IHP willen de gemeente en de schoolbesturen invulling geven aan de verduurzamingsopgave voor het onderwijs.
 - a. Nieuwbouw: de ambitie is om in het geval van nieuwbouw energieneutrale (ENG) schoolgebouwen te realiseren. Daarbij wordt een hogere ambitie uitgesproken dan het Bouwbesluit per 1 januari 2021.
 - b. Renovatie: Het streven is om een kwaliteit te realiseren die vergelijkbaar is met nieuwbouwkwaliteit. BENG en de Frisse Scholen Klasse op Lucht, Temperatuur en Geluid zijn een ondergrens (bijlage II).
 - c. Bestaande bouw: voor 5 bestaande gebouwen die de afgelopen jaren gerenoveerd zijn wordt een duurzaamheidsscan uitgevoerd om zo de huidige status qua duurzaamheid en/of binnen klimaat te inventariseren. Middels een haalbaarheidsstudie wordt, in een latere fase, verkend of het betreffende gebouw in aanmerking komt voor (versnelde) verduurzaming. Indien gebouwen nog relatief nieuw zijn kan er verkend worden of deze gebouwen voor de afschrijftermijn al verduurzaamd kunnen worden (middels een vooruitgeschoven renovatie).
- e. De buitenruimte wordt bio divers en klimaat adaptief ingericht, denk aan groen-blauwe schoolpleinen. Dit zijn schoolpleinen waar veel groen is geïntegreerd en

waar extra aandacht wordt besteed aan (regen)water-infiltratie. Scholen bevinden zich bij voorkeur in een groene omgeving, dus nabij publiek groen.

- f. Ten aanzien van inclusiviteit: schoolgebouwen in Waddinxveen kenmerken zich als een inclusieve omgeving. Dit heeft ook een weerslag op de huisvesting, bijvoorbeeld extra ruimte voor ondersteuning en toegankelijkheid. Ook kan worden gedacht aan meer samenwerking tussen onderwijs en partners, zoals speciaal onderwijs en zorg- of wijkvoorzieningen. Voor de kwaliteit van de schoolgebouwen leidt dit mogelijk tot extra kwaliteitseisen die de gemeente en de schoolbesturen in het vervolgtraject van dit IHP nader willen concretiseren.

2. Renovatie en vernieuwbouw als extra voorzieningen. Het IHP is in lijn met het voorstel van PO-raad, VO-raad en VNG om renovatie op te nemen als voorziening door de gemeente.

- a. In de huidige situatie zijn gemeenten alleen verantwoordelijk voor vervangende nieuwbouw wanneer een gebouw aan het einde van zijn levensduur is (onder andere artikel 2 verordening). Door renovatie en vernieuwbouw op te nemen als voorziening ontstaat de mogelijkheid om bij een gebouw dat aan het einde van zijn levensduur is ook renovatie of vernieuwbouw toe te passen.
- b. Bij **Nieuwbouw** wordt uitgegaan van totale vervanging van het bestaande gebouw op een nader te bepalen plaats. De levensduur van het nieuwe pand dient 40 jaar te zijn.
- c. **Vernieuwbouw** is een levensduur verlengende ingreep voor 40 jaar en ten minste 25 jaar. Hierbij wordt het bestaande gebouw vernieuwd a.d.h.v. de uitgangspunten cf. nieuwbouw. Een verlenging van de levensduur betekent niet enkel de verlenging van de bouwkundige/kwalitatieve levensduur. Het betreft ook de functionele levensduur.

3. Per situatie wordt een afweging gemaakt (bijvoorbeeld in een haalbaarheidsonderzoek) of nieuwbouw of renovatie de beste oplossing is. Daarbij worden de volgende aspecten meegenomen:

- a. Er worden alleen gebouwen gerenoveerd die ook na de renovatie goed bezet zijn.
- b. Er wordt bij renovatie rekening gehouden met de onderwijskundige functionaliteit van de gebouwen.
- c. Er wordt bij renovatie rekening gehouden met de culturele en maatschappelijke waarde van de gebouwen (monumentale status of architectonische waarde).

- d. De kosten en mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting worden meegenomen in de afweging voor nieuwbouw of renovatie (renovatie op huidige locatie, nieuwbouw op huidige locatie en nieuwbouw elders).

4. Multifunctioneel gebruik: de gebouwen dienen tevens optimaal gebruikt te worden. Multifunctioneel gebruik leidt tot een hogere bezetting en daarmee een duurzaam gebruik van de gebouwen. Dit vraagt wel om aandacht over afspraken ten aanzien van beheersvorm, eigendomsverhouding, samenwerkingsafspraken, exploitatie en financiële geldstromen. Dergelijke afspraken dienen te volgen uit de inhoudelijke afspraken die aan de samenwerking ten grondslag liggen. Met name het faciliteren van functies voor (I)KC's is een belangrijk onderdeel van de gebouwkwaliteit.

5. Ruimte sport en bewegen is ook onderdeel van de kwaliteit van onderwijshuisvesting. Het uitgangspunt is het multifunctioneel inzetten van gymzalen voor o.a. (sport) verenigingen, onderwijs en cultuur. De behoefte aan klokuren sport en bewegen wordt getoetst aan de beschikbaarheid en kwaliteit van de aanwezige gymvoorzieningen.

6. Een goede schoollocatie. In het algemeen geldt dat een groene, veilige omgeving met goede infrastructuur belangrijk is. Ook kan gekeken worden naar situering nabij voorzieningen waarbij het onderwijs aansluiting kan vinden, zoals sport- of wijkfuncties of de reeds gevestigde kinderopvang of BSO.

- a. Voor het primair onderwijs geldt aanvullend dat de school zich in de wijk bevindt waar kinderen leeftijdsgenoten ontmoeten. Kinderen kunnen veilig te voet of met de fiets naar school.
- b. Voor het voorgezet onderwijs zijn toegankelijke fietspaden en een goede OV verbinding belangrijk. De schoollocatie moet goed bereikbaar zijn voor het regionale voedingsgebied. VO scholen zijn bij voorkeur ook in de nabijheid van bedrijven, instellingen (zorg, cultuur, sport) en partners gesitueerd.
- c. De doelgroep van de school is bepalend voor de geldende locatie-eisen. Per project zal ingezoomd worden op de doelgroep, om te bepalen aan welke eisen de locatie voor deze doelgroep moet voldoen.
- d. Om te bepalen wat een goede locatie van een schoolgebouw is, wordt ook gekeken naar huidige samenwerkingen en de impact die een potentiële verplaatsing van een school zou hebben.

7. **Investeren in kwaliteit.** Schoolbesturen financieren mogelijk (en binnen de wettelijke mogelijkheden) een deel van de stichtingskosten van een nieuwbouw- of renovatieopgave. Deze investering komt de duurzaamheid van het gebouw op het gebied van onderhoud en exploitatie ten goede. Voorwaarde is dat het gebouw voldoet aan de kwaliteitseisen zoals geformuleerd binnen dit IHP. In het IHP wordt met elkaar verkend welke methode geschikt is om uiteindelijk per project deze berekeningen te maken.

3.4.3 Bouwsteen 3: Samenwerking & (I)KC-vorming

Deze bouwsteen gaat in op samenwerking en (I)KC-vorming. Dit houdt in dat scholen gebouwen delen, met elkaar of met partners zoals kinderopvang, jeugdzorg en buurtvoorzieningen. Samenwerking kan zowel inhoudelijk als gebouwelijk worden vormgegeven. Inhoudelijke samenwerking biedt voordelen op het gebied van kennisuitwisseling. Gebouwelijke samenwerking kan de inhoudelijke samenwerking faciliteren omdat men elkaar ook daadwerkelijk tegenkomt en biedt exploitatievoordelen (door bijvoorbeeld het delen van ruimten). Het onderwijs staat daarbij centraal en daarmee is een gebouwelijke samenwerking geen verplichting, maar een verkenning. Deze bouwsteen richt zich met name op de gebouwelijke kant van de samenwerking en (I)KC-vorming. Dit heeft deels vorm gekregen in de LEA, en in de Visie Maatschappelijke Voorzieningen en is hier op onderdelen verder uitgewerkt.

Primair onderwijs

1. **Samenwerking tussen Basisonderwijs onderling:** schoolbesturen en gemeente zien clustering van scholen als een mogelijkheid: samen in één gebouw. Dit biedt flexibiliteit en toekomstbestendigheid: groei en krimp van scholen kan deels onderling worden opgelost. Voorwaarden bij clustering zijn:
 - a. Clustering bij voorkeur met twee scholen. Eventueel kan er op basis van een specifiek (te ontwikkelen) samenwerkingsconcept gekozen worden voor het clusteren van meer scholen.
 - b. Er worden vooraf heldere afspraken gemaakt over beheer, eigendom, ruimten en samenwerking.
 - c. In de planvorming wordt rekening gehouden met de verkeersveiligheid van de leerlingen.

2. **Samenwerking tussen primair onderwijs en kinderopvangorganisaties.**

Schoolbesturen en kinderopvang zetten in op het behouden, versterken en waar nodig uitbreiden van samenwerking tussen het PO en kinderopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang. De samenwerking richt zich op de afstemming van de pedagogiek en didactiek van beide partijen. Gezamenlijke huisvesting van scholen en kindpartners is het uitgangspunt.

- a. Gemeente en schoolbesturen bouwen bij voorkeur conform de (I)KC gedachte. Een (I)KC bestaat ten minste uit één primair onderwijs school en een kinderopvang. Deze samenwerking kan een doorlopende leerlijn waarmaken voor kinderen tussen de 0 en 12 jaar oud. Zij doorlopen hun ontwikkeling in één gebouw of in een netwerk van voorzieningen. Bij het vormen van een (I)KC wordt op voorhand goed nagedacht over samenwerkingsvormen en partners. Het meest voorkomend is om per school met één opvangorganisatie in een schoolgebouw samen te werken.
- b. Op het moment dat projecten voor (I)KC's van start gaan is het raadzaam om bij de planvorming rekening te houden met prognoses van de kinderopvangorganisaties en te anticiperen op de mogelijkheid dat kinderopvang in de toekomst meer toegankelijk zal zijn.
- c. Bij realisatie van (I)KC ruimten in schoolgebouwen gaan gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisatie in gesprek over:
 - a. Capaciteit: wat is exclusief gebruik en wat is volgtijdelijk gebruik (medegebruik)?
 - b. Financiering: is de gemeente bereid tot voorfinancieren of financiert de kinderopvangorganisatie de m²'s zelf?
 - c. Tariefstelling: indien de gemeente voorfinanciert, hoe wordt de huurprijs berekend (bijv. kostendekkend of marktconform)?
 - d. Eigendom: hoe wordt omgegaan met de eigendomsverhoudingen in het (I)KC? Daarbij dient aandacht te zijn voor de consequenties van het Didam-arrest.
- d. Bij ruimtetekorten in bestaande schoolgebouwen met kinderopvang gaan gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisatie in gesprek over hoe wordt omgegaan met het ruimtetekort. Er wordt in eerste instantie onderzocht of de kinderopvang zelf in alternatieve huisvesting kan voorzien (faciliterende rol gemeente) indien dit niet mogelijk blijkt gaan partijen in gesprek over hoe de continuïteit van de kinderopvang in het schoolgebouw gewaarborgd kan blijven, mogelijk door toch aanvullende huisvesting te realiseren (regisserende rol gemeente).

Op 26 november 2021 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan in de zaak Didam. Dit arrest heeft betrekking op een casus in de gemeente Montferland omtrent (onderhandse) verkoop van onroerend goed. De Hoge Raad heeft geoordeeld dat de gemeente, als ze een onroerende zaak wil verkopen, aan potentiële gegadigden de mogelijkheid moet bieden om mee te dingen. Dat moet vanuit objectieve, toetsbare en redelijke criteria plaatsvinden.

Dit heeft ook gevolgen voor IKC's. Indien de gemeente het juridisch eigendom van de ruimten voor kinderopvang behoudt (en dus niet overdraagt aan het schoolbestuur zoals in de reguliere situatie) is een aanbesteding mogelijk noodzakelijk. Dit kan onwenselijk zijn omdat schoolbesturen reeds samenwerkingen hebben met bestaande kinderopvangorganisaties waarbij de pedagogiek en didactiek op elkaar is afgestemd.

3. Samenwerking met overige partners. Er wordt door gemeente en schoolbesturen per concreet project gezocht naar samenwerking tussen het onderwijs en overige partners. Er wordt daarbij tegemoet gekomen aan de sociaal-maatschappelijke rol van een school voor de wijk. Voorbeelden van mogelijke samenwerkingspartners zijn:

- Wadwijzer;
- Consultatiebureau;
- Fysiotherapeut;
- Logopedie;
- Jeugdzorg;
- Bibliotheek;
- Sportverenigingen;
- Maatschappelijke ambitie: de school kan ook een plek zijn waar gezinnen/ouders terecht kunnen voor ondersteuning en hulp (bijv. voorlichting en/of hulp bij schulden).;
- Cultuur- & Natuureducatie of Techniekonderwijs, het verrijken van het onderwijs en de (buitenschoolse) opvang;

Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs

4. Een actieve samenwerking tussen PO en VO draagt bij aan een soepel verloop. De overgang van primair naar voortgezet onderwijs wordt als belangrijk moment beschouwd. De doorlopende ontwikkelingslijn loopt hier idealiter zo soepel mogelijk over, waarbij het ontstaan van een 'knip' in de leerlijn zoveel als mogelijk voorkomen

wordt. Het VO en PO verkennen op welke wijze de huisvesting een rol kan spelen in de versterking van de onderlinge samenwerking en doorlopende ontwikkelingslijn. Mogelijke richtingen hierin zijn de ontwikkeling van een (I)KC van 0-16 jaar waarbij de samenwerking tussen PO en VO gebouwend wordt vormgegeven.

3.4.4 Bouwsteen 4: Inrichting & Spreiding Onderwijslandschap

Deze bouwsteen gaat in op de gewenste spreiding & inrichting van het onderwijslandschap in de gemeente Waddinxveen. In deze bouwsteen ligt een tevens een belangrijke relatie met de Visie Maatschappelijke Voorzieningen.

- 1. Voldoende Capaciteit in Toekomstperspectief:** het IHP dient te anticiperen en te sturen op voldoende huisvestingscapaciteit voor de leerlingen in Waddinxveen. Tegelijkertijd dient het IHP vooruit te kijken naar een situatie voorbij de groei, waarbij er mogelijk minder locaties en/of capaciteit nodig zijn voor het onderwijs.
- 2. Evenwichtige Spreiding:** ondanks dat Waddinxveen één stad is, zijn ouders en kinderen in het PO met name op hun eigen wijksschool georiënteerd. De gemeente en schoolbesturen streven daarom naar voldoende onderwijsaanbod op wijkniveau en een evenwichtige spreiding van scholen over de gemeente. Uitzonderingen zijn er wanneer er specifiek wordt gekozen voor een onderwijsconcept, denominatie of bijvoorbeeld speciaal (basis)onderwijs. Er dient in de spreiding rekening gehouden te worden met deze voorkeuren en onderwijsbehoeften.
- 3. Bereikbaarheid:** uit een inwonersenquête komt naar voren dat onze inwoners het belangrijk vinden dat basisscholen goed bereikbaar zijn in Waddinxveen en dat deze door ouders en kinderen bij voorkeur lopend of op de fiets bereikbaar moeten zijn. Gemeente en schoolbesturen onderschrijven daarom het belang van goede bereikbaarheid van (nieuwe) schoollocaties.
- 4. Toekomstbestendige schoolgrootte:** hoewel er geen 'ideale schoolgrootte' bestaat geven schoolbesturen van het PO aan dat het wenselijk is om te denken in schoolgroottes van één of meerdere keren 225 leerlingen (8 klassen): 225, 450, 675, 900. Daarbij kan bij (I)KC vorming worden nagedacht over de juiste omvang van kinderopvangvoorzieningen bij de omvang van een PO school. Dit creëert een goede bedrijfsvoering op locaties. In de praktijk is het uiteraard lastig om te sturen op dergelijke aantallen vanwege keuzevrijheid van ouders, maar bij nieuwbouw of bij een allocatiesysteem kan hier mogelijk nader op worden gestuurd.

4. Methodiek

Dit hoofdstuk behandelt de gehanteerde methoden voor de analyse en opgaveformulering.

4.1. Capaciteitsanalyse Onderwijs

Voor alle schoolgebouwen is de beschikbare capaciteit voor het onderwijs geanalyseerd. De capaciteitsanalyse maakt het ruimtetekort of -overschot per gebouw inzichtelijk. De ruimtebehoefte van het onderwijs wordt bepaald door de leerlingentelling en de prognose te vertalen naar ruimtebehoefte (op basis van de criteria in de verordening). Voor het PO is dit bijvoorbeeld 5,03m² per leerlingen en 200m vaste voet per school. In het VO en (V)SO gelden, afhankelijk van het onderwijsniveau, andere aantallen m² per leerling (verordening onderwijshuisvesting gemeente Waddinxveen). Deze ruimtebehoefte wordt vergeleken met het aantal vierkante meters dat beschikbaar is: de brutovloeroppervlakte (bvo).

Opmerking: dit is een genormeerde ruimtebehoefteberekening. In de praktijk zijn er efficiënte en minder efficiënte gebouwen. Wanneer een school bijvoorbeeld veel gangen heeft, of een grote aula, kan er een genormeed ruimteoverschot zijn, terwijl dit niet zo wordt ervaren. Er is relatief immers minder effectieve onderwijsruimte. Ook wordt in de praktijk gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot medegebruik of verhuur van ruimten. Vanwege het beleidsrijke karakter van het IHP is hiermee ruimte geboden voor nuance op de resultaten uit de ruimtebehoefteberekeningen.

Naast het inzichtelijk maken van eventuele ruimtetekorten is de capaciteitsanalyse van belang omdat een eventueel ruimteoverschot de schoolbesturen geld kost voor exploitatie en onderhoud. Schoolbesturen ontvangen een vergoeding voor materiële instandhouding op basis van het aantal leerlingen en niet op basis van het aantal m² in een school. Bovendien vormen ruimteoverschotten een risico voor de gemeente. Wanneer een gebouw geheel leeg komt te staan, zal de eigenaar (het schoolbestuur) dit terug willen geven aan de gemeente. Daarnaast dient de gemeente (op basis van de verordening) te voorzien in oplossingen voor ruimtetekorten, waarmee kan worden verwezen naar leegstand.

³ Landelijk is dit 54% voor KDV en 29% voor BSO in 2022. Bron: Belastingdienst (toeslagen) en CBS gegevens over kinderen van 0 tot 4 en 4 tot 12.

4.2. Capaciteitsanalyse Kinderopvang

De capaciteit voor kinderopvang is op gemeente niveau geanalyseerd.

- KDV: op basis van de leerlingenprognose voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 11 jaar (en 30% van de 12 jarigen) is er een prognose gemaakt voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar: 50% van de leerlingenprognose op t-4 (vier jaar terug). Om tot een aantal kindplaatsen te komen is uitgegaan van een belangstellingstellingspercentage van 54%³ en twee kinderen per kindplaats. Er is een scenario toegevoegd waarbij is gerekend met 10% extra belangstelling.
- BSO: de leerlingenprognose voor kinderen in de leeftijd tot 4 tot 11 jaar (en 29% van de 12 jarigen) is gehanteerd. Om tot een aantal kindplaatsen te komen is uitgegaan van een belangstellingstellingspercentage van 30% en twee kinderen per kindplaats. Er is een scenario toegevoegd waarbij is gerekend met 10% extra belangstelling.

De berekende capaciteit is afgezet tegen het aantal kindplaatsen zoals geregistreerd in het Landelijk Register Kinderopvang om de (mis)match in aanbod inzichtelijk te maken.

Opmerking: in deze analyse is geen rekening gehouden met eventueel wijzigend overheidsbeleid op het gebied van toegankelijkheid van kinderopvang. Dit kan grote invloed hebben op deze cijfers.

4.3. Kwaliteitsanalyse Onderwijs

Op basis van de verordening is alleen de bouwkundige staat een formeel toetsingscriterium. Voor het IHP is het echter niet alleen de vraag of een pand een goed *gebouw* is, maar of een pand een goed *schoolgebouw* is. In de beoordeling van het gebouwenbestand is daarom naast de bouwkundige staat ook gekeken naar onderwijskundige functionaliteit, binnenmilieu, veiligheid, exploitatie en uitstraling van de schoolgebouwen. Dit zijn thema's voor strategisch vastgoedbeleid.

Figuur 2: Elementen van quickscan-beoordelingsmethodiek.

Op basis van de door HEVO ontwikkelde 'Quickscan' zijn alle gebouwen op deze criteria beoordeeld en voorzien van een gewogen score, die inzicht geeft in de vervangingstermijn. De totaalscore geeft op uniforme wijze richting aan de mate van urgentie tot een levensduurverlengende ingreep in relatie tot de gebouwkwaliteit:

- Bij < 57 punten: binnen 0-5 jaar (rood).
- Bij 57 - 63 punten: binnen 5-10 jaar (oranje).
- Bij 63 - 69 punten: binnen 10-20 jaar (lichtgroen).
- Bij 69 > punten: over meer dan 20 jaar (donkergroen).

De Quickscan leidt tot een advies voor de vervangingstermijn, ofwel het 'natuurlijke vervangingsmoment' van een schoolgebouw. Daarbij zijn de verantwoordelijkheden van de gemeente en de schoolbesturen afgestemd. Het natuurlijke vervangingsmoment voor schoolgebouwen is cruciaal omdat het van belang is dat bij ingrepen ((ver)nieuwbouw of renovatie) alle thema's integraal aangepakt kunnen worden. Immers, bijvoorbeeld een energieneutraal gebouw dat onderwijskundig niet geschikt is, is een ongeschikt schoolgebouw.

De Quickscanscores zijn input voor de scenario's. Bij het besluit tot vervanging middels (ver)nieuwbouw/renovatie is bij de scenario's ook gekeken naar andere overwegingen (H5). Partijen kunnen ook besluiten om op elementniveau (bijvoorbeeld binnenmilieu) los van het natuurlijke vervangingsmoment te investeren.

4.4. Duurzaamheidsanalyse Onderwijs

Er zijn voor een deel van de gebouwen duurzaamheidsscans uitgevoerd. Dit zijn uitgebreide onderzoeken door experts van HEVO waarbij per locatie exact is onderzocht wat het verduurzamingspotentieel is. Op basis van documentatie is het energielabel berekend (NTA berekening). Vervolgens is de locatie vakkundig bekeken en zijn aan de hand van de schouw en de basisinformatie (indien van toepassing) diverse scenario's voor verduurzaming doorgerekend en gemodelleerd:

- Frisse Scholen klasse B voor ventilatie en temperatuur, energielabel A
- Frisse Scholen klasse B voor ventilatie en temperatuur, BENG en gasloos

Per scenario zijn de investeringskosten berekend en is het effect op de exploitatiekosten in beeld gebracht. Er wordt ook gekeken naar de relatie met het MJOP. Op basis van terugverdientijd en inzicht in de kosten die reeds zijn opgenomen in het MJOP ontstaat zicht op de benodigde investering.

4.5. CO₂-analyse Onderwijs

Deze analyse brengt de CO₂-reductie van het IHP in beeld. De analyse is erop gericht om te toetsen of de klimaatdoelstellingen (50% reductie CO₂ in 2030 en 95% reductie in 2050) worden behaald en om bij te sturen indien nodig. HEVO heeft de kennis die zij heeft opgedaan bij de ondersteuning bij het opstellen van de landelijke routekaarten PO, VO en MBO/HBO hiervoor ingezet.

5. Analyse en opgave

In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van de analyse gepresenteerd en worden de opgaven geformuleerd.

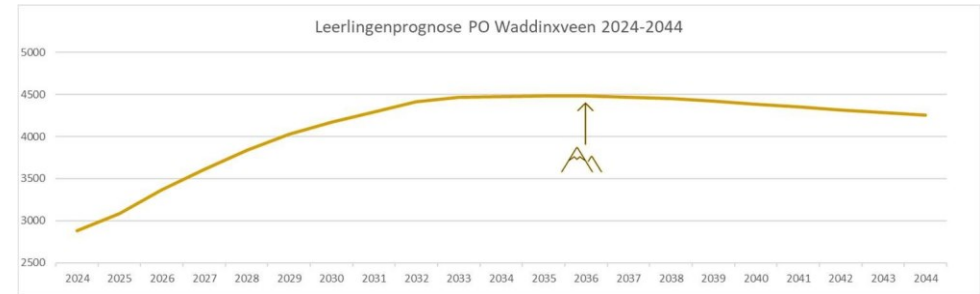
5.1. Capaciteit Onderwijs

De basis voor de behoefte aan capaciteit zijn de huidige en toekomstige leerlingenaantallen in de gemeente. Er wordt eerst stilgestaan bij de ontwikkeling van de prognose, alvorens een overzicht te geven van de totale capaciteit.

Leerlingenprognose Primair Onderwijs

In de grafieken in deze paragraaf zijn de leerlingenprognoses van de gemeente te zien voor respectievelijk het PO en VO. De grafieken geven een beeld van hoe de leerlingenaantallen zich in de komende jaren naar verwachting gaan ontwikkelen. Bij het lezen van de grafieken moet opgelet worden dat de verticale schaal per grafiek verschilt. In dit IHP zijn door HEVO een tweetal correcties doorgevoerd op de uitkomsten van het leerlingenprognoses van het PO voor de nieuwbouwwijken Noordkade en Park Triangel.

1. In de leerlingenprognose van het PO is voor het aandeel leerlingen dat verwacht wordt vanuit de nieuwbouwwijken Noordkade en Park Triangel rekening gehouden met 0,1 kind per woning extra ten opzichte van de prognose. Hierdoor is gerekend met een gemiddelde van 0,5 kind per woning in plaats van een gemiddelde van 0,4 kind per woning. Dit leidt tot gemiddeld 27% extra leerlingen, wat neerkomt op ca. 75 extra kinderen voor Park Triangel en 150 extra leerlingen voor de Noordkade. Dit is gebaseerd op benchmarks van nieuwbouwwijken van omliggende gemeentes (o.a. Zuidplas, Rotterdam en Gouda).
2. In de leerlingenprognose van het PO is voor het aandeel leerlingen dat wordt verwacht vanuit de nieuwbouwwijken Noordkade en Park Triangel rekening gehouden met een belangstellingspercentage van 95%, in plaats van de in de prognose gehanteerde 85%. Het percentage 85% is gebaseerd op het totaal van Waddinxveen, vanuit de nieuwbouwwijken wordt een hoger percentage verwacht.

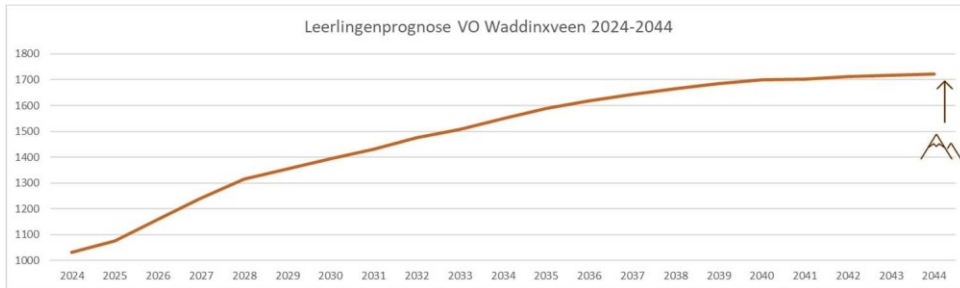
	2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Basis	3.321	3.734	4.035	4.248	4.310	4.318	4.290	4.218	4.153	4.085
Basis + C1	3.354	3.804	4.116	4.335	4.391	4.395	4.369	4.303	4.244	4.481
Basis + C1&C2	3.368	3.838	4.170	4.411	4.471	4.478	4.451	4.381	4.318	4.251

De leerlingenprognose van het PO in Waddinxveen toont een gestage groei met een piek in 2035 en 2036 waarna de leerlingenaantallen iets teruglopen richting het einde van de prognose in 2044. De sterke groei tot 2035 is te verklaren door de forse nieuwbouw opgave van de woningbouw in Waddinxveen.

Leerlingenprognose Voortgezet Onderwijs

De leerlingenprognose van het VO is aangescherpt op basis van hetgeen zich in de praktijk (heeft ge-)uit. De leerlingenaantallen die volgens de prognose worden verwacht in 2025 zijn reeds in 2024 behaald. Dit in combinatie met de verwachte groei aan leerlingenaantallen in 2025 en 2026 toont een gemiddelde groei in leerlingaantal van 6,5% meer dan de prognose voorziet. Dit percentage is verwerkt in de getoonde cijfers in onderstaande tabel.

Het VO in Waddinxveen ervaart nu en in de toekomst een sterke groei in leerlingenaantallen. In de prognose tot 2044 is nog geen piek en vervolgens een terugloop in leerlingenaantallen te zien. Gelet op de piek in de leerlingenprognose van het PO in 2036 is het mogelijk dat de leerlingenaantallen in het VO stabiliseren dan wel enigszins teruglopen vanaf 2044 (zijnde 2036 + 8 jaar).

	2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Basis	1.080	1.235	1.309	1.385	1.454	1.520	1.563	1.596	1.608	1.616
Basis + 6,5%	1.159	1.315	1.394	1.475	1.549	1.619	1.665	1.700	1.713	1.721

Capaciteitsanalyse

De tabel in deze paragraaf geeft een overzicht van de ruimtetekorten- en overschotten per schoolgebouw. Deze analyse is gebaseerd op de leerlingenprognose en de verdeling van deze leerlingen over de verschillende scholen in Waddinxveen. De analyse laat de normatieve ruimtebehoefte zien o.b.v. de prognose.

Opmerkingen:

- In de capaciteitsanalyse is reeds rekening gehouden met de uitbreiding die ontstaat door nieuwbouw van CBS TOV. De in de tabel opgenomen m²'s voor Dick Bruna zijn inclusief de huidige meters die CBS TOV gebruikt.
- In de capaciteitsberekening van de Theo Thijssenschool is nog geen rekening gehouden met de geplande uitbreiding van vier lokalen.
- In de capaciteitsberekening van het Coenecoop college is rekening gehouden met één vaste voet van 980 m².
- De ruimteoverschotten bij de Rehoboth en Kleurrijk zijn in de praktijk minder groot of niet aanwezig door de kinderopvang die gebruik maakt van ruimten in het gebouw (zie BVO in gebruik kinderopvang).

⁴ Het bvo van de Bethelschool is in totaliteit 1837m². Hiervan is 152m² uit eigen middelen gerealiseerd door de Bethelschool, in samenwerking met en ter huisvesting van KOV IJgenweis. Deze m² zijn niet meegenomen als onderwijsfunctie in dit IHP en daarom in mindering gebracht bij het getoonde bvo.

In Bijlage V bij dit rapport is een lokalenstudie opgenomen. Deze lokalenstudie dient als aanvullende informatie op het hiernaast weergegeven normatieve ruimtebehoefte/-overschot en geeft meer duiding aan een eventuele inefficiëntie van gebouwen die niet blijkt uit de normatieve ruimtebehoefteberekening.

Primair Onderwijs						
Schoolnaam	Leerlingen-aantal 2024	BVO School-gebouw	BVO in gebruik kinderopvang	Leerlingen-aantal op piek prognose 2036	Normatieve ruimtebehoefte in 2036	Bruto ruimtetekort / overschot in 2036
Bethelschool ⁴	294	1.685 m ²	152m ²	327	1.845m ²	-160 m ²
Rehobothschool	333	2.315 m ²	204m ²	395	2.187m ²	+128 m ²
Kleurrijk	118	1.168 m ²	199m ²	132	864m ²	+304 m ²
CBS TOV (nieuwbouw)	388	2.549 m ²	461m ²	512	2.767m ²	-228 m ²
Koning Willem-Alexander-school	248	1.467 m ²	Zie toelichting ⁵	260	1.519m ²	-52 m ²
De Theo Thijssenschool Kerkweg oost 230	359	1.170 m ²	80m ²	435	2.401m ²	-1.231 m ²
De Theo Thijssenschool Kerkstraat 13		700 m ²	n.v.t.	Met inachtnaam Kerkstraat 13		-531 m ²
Dick Bruna Parklaan 3-7	724	3.966 m ²	n.v.t.	956	4.993m ²	-1.044 m ²
Dick Bruna Parklaan 11		1.040 m ²	n.v.t.		Met inachtnaam Parklaan 11	-4 m ²
Dick Bruna Kanaaldijk 7		1.140 m ² deels in gebruik				
Kardinaal Alfrinkschool	390	2.352 m ²	250m ²	446	2.443m ²	-91 m ²
De Regenboog	237	1.608 m ²	Zie toelichting ⁴	280	1.619m ²	-11 m ²
Nieuwe scholen Noordkade	0	n.t.b.	n.t.b.	734	4.294m ²	n.t.b.
De Gouwe	6	n.t.b.	n.t.b.	225 - 250	1.332 - 1.458	n.t.b.

Voortgezet Onderwijs					
Schoolnaam	Leerlingenaantal 2024	BVO schoolgebouw	Leerlingen-aantal op piek prognose 2044	Normatieve ruimtebehoefte in 2044	Ruimtetekort/ overschot in 2044
Coenecoop College	1.080	7.387 m ²	1.721	13.218 m ²	-5.392m ²
Bouwacademie CCC		418 m ²			

⁵ De Koning Willem-Alexanderschool, De Regenboog en stichting Quadrant zijn gezamenlijk gehuisvest binnen het kindcentrum Groenord. Stichting Quadrant heeft hier 300m² in eigendom. Deze vierkante meters voor kinderopvang zijn niet meegenomen in de vierkante meters onderwijs vermeld in bovenstaande tabel.

5.2. Capaciteit Kinderopvang

Als basis voor de berekening van de huidige en toekomstige behoefte aan kinderopvang in de gemeente Waddinxveen is de leerlingenprognose voor het PO gebruikt, dit verschilt voor kinderopvang en buitenschoolse opvang:

- KDV: er is uitgegaan van 50% van het aantal kinderen in de gemeente. Immers gaat de leerlingenprognose over de kinderen in de leeftijd 4 t/m 11 jaar en 30% van de 12 jarigen, kinderopvang gaat over de kinderen in de leeftijd 0 tot 4 jaar. Vervolgens zijn de jaartallen gecorrigeerd op basis van t-4. Immers is de behoefte aan kinderopvang 4 jaar eerder dan de behoefte aan basisonderwijs.
- BSO: er is uitgegaan van de leerlingenprognose van het PO. Deze hoeft voor BSO niet gecorrigeerd te worden. Immers zijn de kinderen die gebruik maken van BSO van dezelfde leeftijd als de kinderen in de basisschoolleeftijd.

Voor zowel KDV als BSO is een analyse uitgevoerd op basis van het landelijke gemiddelde belangstellingspercentage en een analyse van +10% bovenop de landelijk gemiddelde belangstelling. Uit gesprekken met de kinderopvangorganisaties die werkzaam zijn binnen Waddinxveen blijkt voor deze gemeente een bovengemiddelde belangstelling. Voor KDV is een belangstellingspercentage van 54%-64% geanalyseerd. Voor BSO is dit respectievelijk 29%-39%.

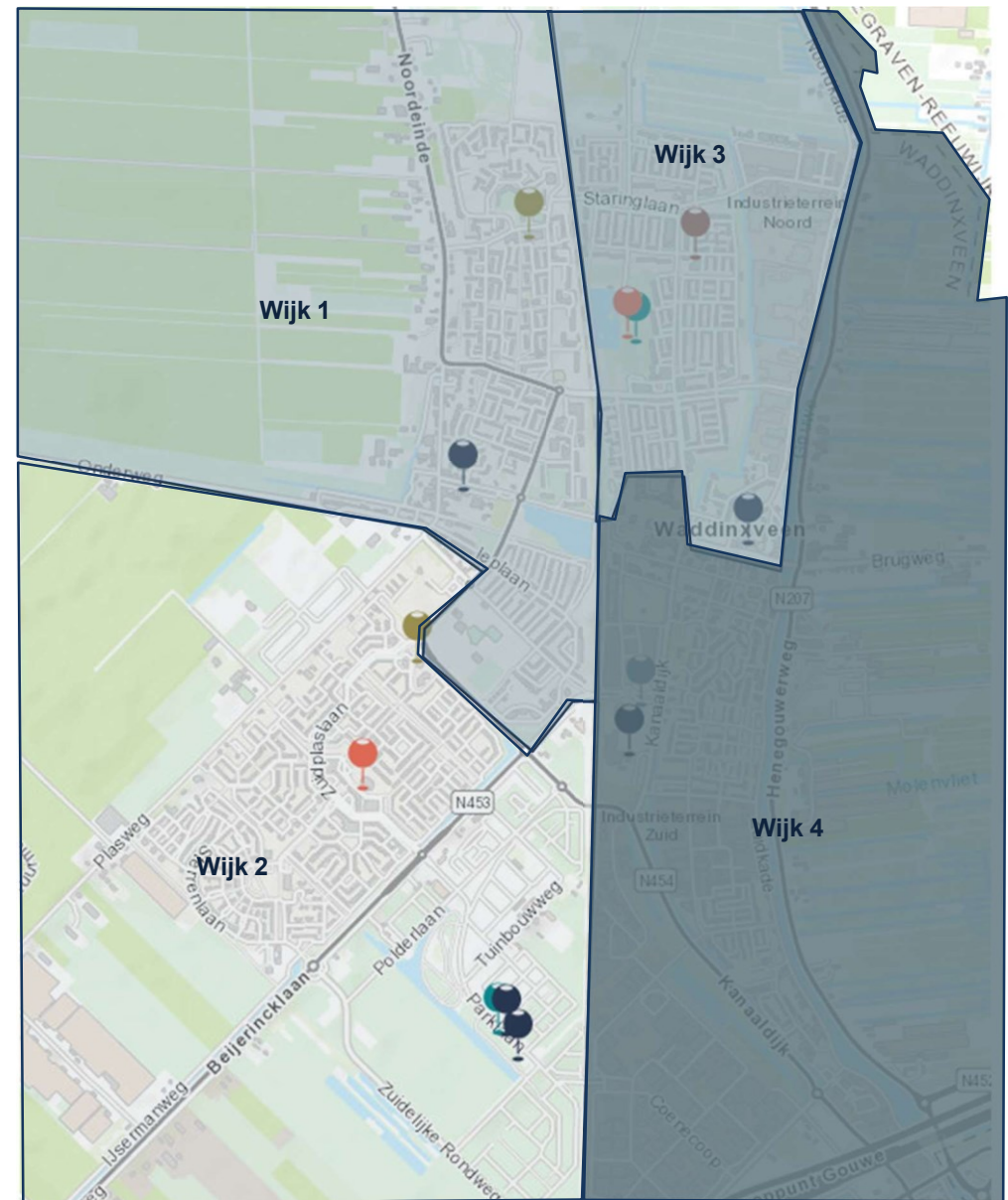
De basisgeneratie (het aantal woonachtige kinderen in de gemeente) is per wijk weergegeven in de prognose. De wijken die worden gehanteerd in deze capaciteitsanalyse zijn afkomstig uit de wijkkaarten van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Op de volgende pagina is een kaart opgenomen met daarin de aanduiding van deze wijkindeling in Waddinxveen. Dit maakt het mogelijk om de geprognosticeerde tekorten en overschotten op wijkniveau weer te geven. In deze analyse is geen rekening gehouden met de eigendomssituatie en eventuele huur van onderwijs vierkante meters door kinderopvangorganisaties.

KDV 54% belangstelling					
Wijknaam	Kindplaatsen aanbod 2024	Kindplaatsen benodigd 2024	Balans capaciteit aanbod 2024	Kindplaatsen benodigd piek 2036	Balans capaciteit aanbod 2036
Wijk 01 Noordwest	48	89	-41	99	-51
Wijk 02 Zuidwest	229	282	-53	271	-42
Nwbw. Triangel	0	46	-46	50	-50
Wijk 03 Noordoost	190	77	113	88	102
Nwbw. Noordkade	0	37	-37	92	-92
Wijk 04 Zuidoost	202	96	106	105	97
Totaal	669	627	42	706	-37

KDV 64% belangstelling					
Wijknaam	Kindplaatsen 2024	Kindplaatsen benodigd 2024	Balans capaciteit aanbod 2024	Kindplaatsen benodigd piek 2036	Balans capaciteit aanbod 2036
Wijk 01 Noordwest	48	105	-57	118	-70
Wijk 02 Zuidwest	229	335	-106	321	-92
Nwbw. Triangel	0	54	-54	60	-60
Wijk 03 Noordoost	190	91	99	104	86
Nwbw. Noordkade	0	44	-44	110	-110
Wijk 04 Zuidoost	202	114	88	125	77
Totaal	669	744	-75	837	-168

BSO 29% belangstelling					
Wijknaam	Kindplaatsen 2024	Kindplaatsen benodigd 2024	Balans capaciteit aanbod 2024	Kindplaatsen benodigd piek 2036	Balans capaciteit aanbod 2036
Wijk 01 Noordwest	44	99	-55	103	-59
Wijk 02 Zuidwest	135	255	-120	300	-165
Nwbw. Triangel	0	0	0	60	-60
Wijk 03 Noordoost	197	84	113	90	107
Nwbw, Noordkade	0	0	0	106	-106
Wijk 04 Zuidoost	260	78	182	113	147
Totaal	636	516	120	773	-137

BSO 39% belangstelling					
Wijknaam	Kindplaatsen 2024	Kindplaatsen benodigd 2024	Balans capaciteit aanbod 2024	Kindplaatsen benodigd piek 2036	Balans capaciteit aanbod 2036
Wijk 01 Noordwest	44	134	-90	138	-94
Wijk 02 Zuidwest	135	343	-208	404	-269
Nwbw. Triangel	0	0	0	81	-81
Wijk 03 Noordoost	197	113	84	121	76
Nwbw, Noordkade	0	0	0	143	-143
Wijk 04 Zuidoost	260	105	155	152	108
Totaal	636	695	-59	1039	-403

5.3. Kwaliteit Onderwijs: Quickscans

Deze paragraaf bespreekt de uitkomsten van de Quickscanscores. Er is op basis van de Quickscans een vervangingsopgave tussen 5-10 jaar voor de Theo Thijssenschool, Kerkstraat 13. Daarnaast is er een vervangingsopgave rond de 20 jaar voor de Bethelschool, de Rehobothschool, Kleurrijk, de Kardinaal Alfrinkschool en de locatie van Dick Bruna aan Kanaaldijk 7. Toelichting scores per onderdeel:

1. **Uitstraling** scoort overwegend voldoende, enkele schoolgebouwen scoren matig. Deze komen uit de bouwperiode 1960-1990 en hebben geen of een matige ingreep t.b.v. de uitstraling gehad in het verleden.
2. **Bouwkundige staat** scoort overwegend voldoende tot goed. Een enkele school scoort matig, hier is binnen een periode van 15 jaar een levensduurverlengende renovatie gewenst. Eén school scoort slecht, dit betreft tijdelijke huisvesting in een verouderd pand.
3. **Veiligheid** scoort overwegend voldoende, met uitzondering van de hierboven al benoemde tijdelijke locatie. Deze tijdelijke locatie scoort, door het gebrek aan een geldige gebruiksvergunning, wederom slecht.
4. **Binnenmilieu** scoort overwegend goed voor de nieuwe schoolgebouwen, hier wordt voldaan aan Frisse Scholen klasse B. De oudere schoolgebouwen scoren voldoende (Frisse Scholen Klasse C) tot matig (alleen natuurlijke ventilatie) voor het onderdeel binnenmilieu.
5. **Exploitatie** scoort overwegend matig tot onvoldoende omdat wordt getoetst aan de gewenste klimaateis in 2050 (energieneutraliteit), logischerwijs zijn veel scholen nog niet energieneutraal. Helaas heeft dit ook hoge exploitatiekosten tot gevolg. Tegelijkertijd scoren de nieuwere scholen grotendeels positief.
6. **Onderwijskundige functionaliteit** scoort voor de oudere schoolgebouwen overwegend matig en voor de nieuwe schoolgebouwen overwegend goed. Reden hiervoor is dat oudere schoolgebouwen vaak niet aansluiten bij eigentijds onderwijs. Oudere schoolgebouwen zijn ingericht voor frontale, klassikale lesvormen en zijn weinig flexibel. In de huidige tijd is meer behoefte aan ruimte om te kunnen differentiëren in lesvormen (in aula's of op leerpleinen) en zijn toezichtmogelijkheden nodig.

Schoolnaam	Bouwjaar	Uitstraling	Bouwk. staat	Veiligheid	Binnenmilieu	Exploitatie	Onderwijsk. functionaliteit	Quickscan Score
Bethelschool	1970	6.0	6.0	6.0	7.0	5.5	5.5	71.5
Rehobothschool	1985	6.0	6.0	6.0	6.0	5.0	5.5	68.5
Kleurrijk	1967	5.5	5.5	6.0	5.5	5.5	5.5	66.5
CBS TOV ⁶	2020	7.0	8.0	7.0	7.0	7.0	7.0	87.0
Koning Willem-Alexanderschool	2019	8.0	8.0	7.0	7.0	5.5	7.0	85.0
Theo Thijssenschool Kerkweg Oost 230	1926	7.0	8.0	6.0	7.0	4.0	5.5	75.5
Theo Thijssenschool Kerkstraat 13	1936	6.0	4.0	5.0	5.5	7.0	5.0	63.0
Dick Bruna Parklaan 3-7	2020	7.0	8.0	7.0	7.0	7.0	7.0	87.0
Dick Bruna Kanaaldijk 7	2010	6.0	7.0	6.0	6.0	5.5	4.0	68.0
Dick Bruna Parklaan 11	2022	6.0	8.0	6.0	7.0	6.0	6.0	80.0
Kardinaal Alfrinkschool	1987	5.5	6.0	6.0	5.5	5.5	6.0	69.5
De Regenboog	2019	8.0	8.0	7.0	7.0	6.0	7.0	86.0
Coenecoop College	2023	6.0	8.0	7.0	7.0	7.0	8.0	89.0

⁶ In de Quickscan is de huidige huisvesting van CBS TOV beoordeeld. De rest van dit IHP gaat uit van de toekomstige situatie van CBS TOV: De nieuwbouw aan de Zuidelijke Rondweg.

5.4. Duurzaamheid Onderwijs

In onderstaande tabel zijn de indicatieve energielabels opgenomen van de gebouwen waarvoor een duurzaamheidsscan is uitgevoerd. De duurzaamheidsscans zijn uitgevoerd bij de vijf scholen die ten tijde van het voorgaande IHP niet hun intrek hebben genomen in nieuwbouw. In plaats daarvan is een renovatie uitgevoerd van bestaande schoolgebouwen. De gerenoveerde gebouwen zijn onvoldoende voorbereid op de steeds strengere eisen die worden gesteld aan de energieprestatie van gebouwen. Dit is de aanleiding geweest de duurzaamheidsscans uit te voeren en integraal onderdeel te maken van dit IHP.

Schoolnaam	Schoolbestuur	Bouwjaar	Renovatiejaar	Indicatief Energielabel
Bethelschool	NHS Waddinxveen	1970	2021	C
Rehobothschool	NHS Waddinxveen	1985	2022	C
Kleurrijk	LEV-WN	1967	2019	F
Theo Thijssenschool Kerkweg-Oost 230	Stichting Klasse	1926	2018	D
Kardinaal Alfrinkschool	De Groeiling	1987	2020	C

Voor de scholen geldt, zeker voor Kleurrijk, dat het indicatieve energielabel ver afstaat van Bijna Energieneutraal (BENG) (A+++ of Energieneutraal (ENG) (A++++).

De duurzaamheidsscans zijn opgenomen in bijlage VI.

5.5. Reflectie op de opgave

Het in de inleiding omschreven beeld van de opgave voor de gemeente Waddinxveen is in dit hoofdstuk bevestigd (par. 1.3.). Er is slechts een beperkte vervangings-/vernieuwingsopgave voor de scholen. Er ligt met name een grote opgave op het gebied van onderwijscapaciteit, dit blijkt uit de leerlingenprognose en de capaciteitsanalyse. Ook liggen er voor de recent gerenoveerde gebouwen kansen op het gebied van verduurzaming.

Op het gebied van kinderopvang is, ondanks een aantal uitbreidingen van bestaande locaties en het toevoegen van nieuwe locaties een tekort te zien voor zowel kindplaatsen in een kinderdagverblijf als in buitenschoolse opvang. In totaliteit is er een tekort aan kindplaatsen, door scheefgroei tussen de vraag en het aanbod op wijkniveau vertaald

zich dit in sommige wijken tot een (rekenkundig) overschot aan kindplaatsen en in sommige wijken tot een tekort. In de praktijk wordt op geen enkele locatie overschot ervaren doordat ouders bij de keuze voor kinderopvang door het algemene tekort aan kindplaatsen uitwijken naar locaties buiten de wijken waar zij woonachtig zijn.

6. Scenario's

Dit hoofdstuk bespreekt de scenario's voor de onderwijshuisvesting, gymzalen en kinderopvang. De diverse scenario's worden onderbouwd aan de hand van de quickscanscores, de capaciteitsanalyse en overige criteria. De scenario's en prioritering zijn tot stand gekomen in samenspraak met de schoolbesturen. Er wordt nog geen afweging gemaakt ten aanzien van nieuwbouw, (ver)nieuwbouw en renovatie. Dit vereist bij de uitvoering van het IHP per locatie een gedegen afweging middels haalbaarheidsonderzoeken.

6.1. Scholenlandschap Gemeente

Waddinxveen heeft een goed gespreid en divers scholenbestand. In overleg met de schoolbesturen, en op basis van herkomstanalyses zie bijlage IV) is geconcludeerd dat Waddinxveen als één voedingsgebied fungeert. Uiteraard kiezen ouders en leerlingen overwegend voor nabij gelegen scholen, maar er is zeker ook reisbereidheid voor specifieke denominaties en onderwijsconcepten. Er wordt bij het omschrijven van de scenario's in dit hoofdstuk daarom geen onderscheid gemaakt in deelgebieden.

De huidige situatie binnen de gemeente is in deze paragraaf weergegeven op twee kaarten, voor de leesbaarheid van de kaarten is een verdeling van oost- en west aangehouden. Hieronder volgt een toelichting over hoe de kaarten en labels gelezen moeten worden:

- De labels in de kaarten geven een toelichting op het betreffende schoolgebouw.
- De kleur van de stip op de kaart correspondeert met het schoolbestuur.
- Onder de schoolnaam staat de quickscanscore weergegeven met de kleur van de vervangingstermijn.
- Het label geeft de leerlingenprognose weer.
- Het label geeft de bijbehorende ruimtebehoefte, bestaande m² bvo en ruimtetekorten/-overschotten weer. Overschotten worden hierbij in het groen weergegeven en tekorten in het rood.
- De ruimtebehoefte is berekend op basis van het bruto bvo van het schoolgebouw, dit houdt in dat eventuele verhuur aan kinderopvang niet is meegenomen in deze berekening.

6.2. Scenario's Onderwijs

De volgende scenario's zijn geformuleerd:

6.2.1 Nieuwbouw en vernieuwbouw

In deze paragraaf wordt de nieuwbouw, vernieuwbouw en renovatieopgave van de komende 20 jaar benoemd.

1. **Nieuwe School Stichting Klasse, De Gouwe:** er is recentelijk een nieuwe school gestart in het oude gebouw van het Coenecoop College (Kanaaldijk 7). De verwachting van het schoolbestuur en de gemeente is dat deze school in potentie ca. één leerlijn zal gaan huisvesten. Voor deze nieuwe school zijn nog geen leerlingenprognoses opgesteld. Het verdere verloop van het leerlingenaantal school is nog onzeker en wordt in samenspraak tussen schoolbestuur en gemeente gemonitord. Er wordt rekening gehouden met de realisatie van een nieuwe school in de termijn 0 tot 5 jaar.
2. **Nieuwbouw Noordkade:** Afhankelijk van de ontwikkelingen in Noordkade wordt een tekort voorzien. Er is gezien de prognose ruimte voor drie leerlijnen in deze nieuwbouwwijk. De schoolbesturen hebben aangegeven in overleg te treden over welke schoolbesturen hier een school zal beogen te stichten. Hierbij dient goed te worden aangesloten op de specifieke onderwijsbehoefte van de ouders en kinderen in de nieuwe wijk. Het tempo van de realisatie zal worden afgestemd op de ontwikkeling van de wijk. In Fase 1 dient er ook een school te komen. Er is in dit IHP rekening gehouden met het realiseren van twee leerlijnen binnen de periode 5-10 jaar en één leerlijn in de periode 10-15 jaar. Het tempo van de woningbouwontwikkeling gaat minder snel dan aanvankelijk in de leerlingenprognose is ingeschat. De exact uitwerking wordt overeenkomstig met de daadwerkelijke ontwikkelingen van nieuwbouw in Noordkade uitgevoerd.
3. **Theo Thijssenschool (Kerkstraat 13):** er is conform de Quickscanscore een vervangingsopgave in de termijn 5-10 jaar. Het voornemen was om deze locatie af te stoten, gelet op de voorgenomen uitbreiding bij de hoofdlocatie. Nu er vertraging is ontstaan bij deze uitbreiding blijft deze locatie in gebruik.
4. **Bethelschool, Rehobothschool, Kleurrijk en Kardinaal Alfrinkschool:** er is conform de Quickscanscore een vervangingsopgave (nieuwbouw of

vernieuwbouw) over ca. 20 jaar. Daarnaast is er een verduurzamingsopgave voor deze schoolgebouwen binnen de periode 0-5 jaar, zoals omschreven in par. 6.2.3.

6.2.2 Uitbreidingen

In deze paragraaf worden structurele uitbreidingsbehoefte van de komende 20 jaar benoemd.

1. **Bethelschool:** er wordt een beperkt tekort voorzien. Gelet op de aanstaande uitbreiding van scholen in de Noordkade ligt het voor de hand om deze capaciteitsbehoefte onderdeel te maken van deze ontwikkeling.
2. **De Regenboog / Koning Willem-Alexanderschool:** er wordt een beperkt tekort voorzien. Gelet op de aanstaande uitbreiding van scholen in de Noordkade ligt het voor de hand om deze capaciteitsbehoefte onderdeel te maken van deze ontwikkeling.
3. **Dick Bruna Parklaan 3-7, Parklaan 11 en Kanaaldijk 7:** er is op de Parklaan 3-7 formeel sprake van een ruimtetekort, zelfs na de ingebruikname van het gebouwdeel van CBS TOV. Dit tekort kan vrijwel volledig worden opgevangen in de dislocatie van de Dick Bruna (Parklaan 11). Daarbij is Kanaaldijk 7 op termijn (circa zomer 2026) niet meer nodig voor Dick Bruna. Op de lange termijn zal ook de behoefte aan de capaciteit in Parklaan 11 gemonitord worden.
4. **Kardinaal Alfrinkschool** er wordt een tekort voorzien. De gemeente is samen met het schoolbestuur reeds de voorbereidingen aan het treffen voor een uitbreiding met vier lokalen. Deze uitbreiding is onderdeel van dit IHP binnen de periode 0-5 jaar.
5. **Theo Thijssenschool (Kerkweg Oost 230):** er wordt op de Kerkweg Oost 230 een groot tekort voorzien. Dit tekort kan deels worden opgevangen in de huidige andere locatie van de Theo Thijssenschool (Kerkstraat 13). Er is vertraging ontstaan in de planvorming om hier uitbreiding met ca. 8 lokalen te realiseren. Dit is bijgesteld naar 4 lokalen. Indien deze planvorming niet gerealiseerd kan worden zal de huidige dislocatie van de Theo Thijssenschool (Kerkstraat 13) in gebruik blijven.

6. **Coenecoop College:** er wordt een groot tekort voorzien, startend vanaf schooljaar 2025-2026 en oplopend tot na 2043-2044. Dit geldt voor zowel onderwijsruimte als bewegingsonderwijs. Het Coenecoop College is reeds in overleg met de gemeente ter voorbereiding op deze uitbreiding. Een verdiepend onderzoek van de uitbreiding zal verder invulling geven aan deze opgave. Tevens loopt bij de gemeente een locatiestudie naar de best passende locatie voor deze uitbreiding. Er wordt rekening gehouden met de realisatie van de benodigde uitbreiding in de termijn 0 tot 5 jaar.
7. **CBS TOV:** er wordt een tekort voorzien. De gemeente en het schoolbestuur verkennen de mogelijkheden tot uitbreiding, het voorzien in tijdelijke huisvesting, het in gebruik nemen van een deel van de maatschappelijke plint. Er is zekerheidshalve rekening gehouden met een bedrag voor uitbreiding in de termijn 0 tot 5 jaar.

6.2.3 Verduurzaming

Voor vijf scholen (zie par. 5.4) is een duurzaamheidsscan uitgevoerd. In deze scans zijn twee scenario's voor verduurzaming geanalyseerd en is de financiële impact inzichtelijk gemaakt:

- Scenario A:
 - Frisse Scholen: klasse B voor ventilatiecapaciteit.
 - Energieprestatie: A.
- Scenario B:
 - Frisse Scholen: klasse B voor ventilatiecapaciteit en temperatuur.
 - Energieprestatie: BENG.

Om de vijf betreffende scholen (zijnde Bethelschool, Rehobothschool, Kleurrijk, Theo Thijssenschool (Kerkweg-oost 230) en de Kardinaal Alfrinkschool) te laten voldoen aan de steeds strenger wordende duurzaamheidseisen, de eigen duurzaamheidsambitie van de Gemeente Waddinxveen en ter verbetering van het binnenklimaat van de scholen is de verduurzamingsopgave opgenomen binnen de periode 0-5 jaar van dit IHP.

Bethelschool		2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	1970	Leerlingen:	301	304	312	316	322	327	332	337	339
BVO (m2)*	1685	Ruimtebehoefte (m2 BVO)**	1714	1729	1769	1789	1820	1845	1870	1895	1900
71,5		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	-29	-44	-84	-104	-135	-160	-185	-210	-215

De Regenboog		2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	2019	Leerlingen:	251	258	265	269	275	280	285	288	290
BVO (m2)*	1608	Ruimtebehoefte (m2 BVO)**	1473	1508	1543	1563	1593	1619	1644	1659	1669
82		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	135	100	65	45	15	-11	-36	-51	-61

Rehobothschool		2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	1985	Leerlingen:	348	379	395	398	399	395	392	388	381
BVO (m2)*	2315	Ruimtebehoefte (m2 BVO)**	1950	2106	2187	2202	2187	2172	2152	2132	2116
68,5		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	365	209	128	113	108	128	143	163	199

Kardinaal Alfrinkschool		2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	1987	Leerlingen:	401	438	457	457	455	446	440	433	429
BVO (m2)*	2352	Ruimtebehoefte (m2 BVO)**	2217	2403	2499	2499	2489	2443	2413	2378	2358
69,5		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	135	-51	-147	-147	-137	-91	-61	-26	-6

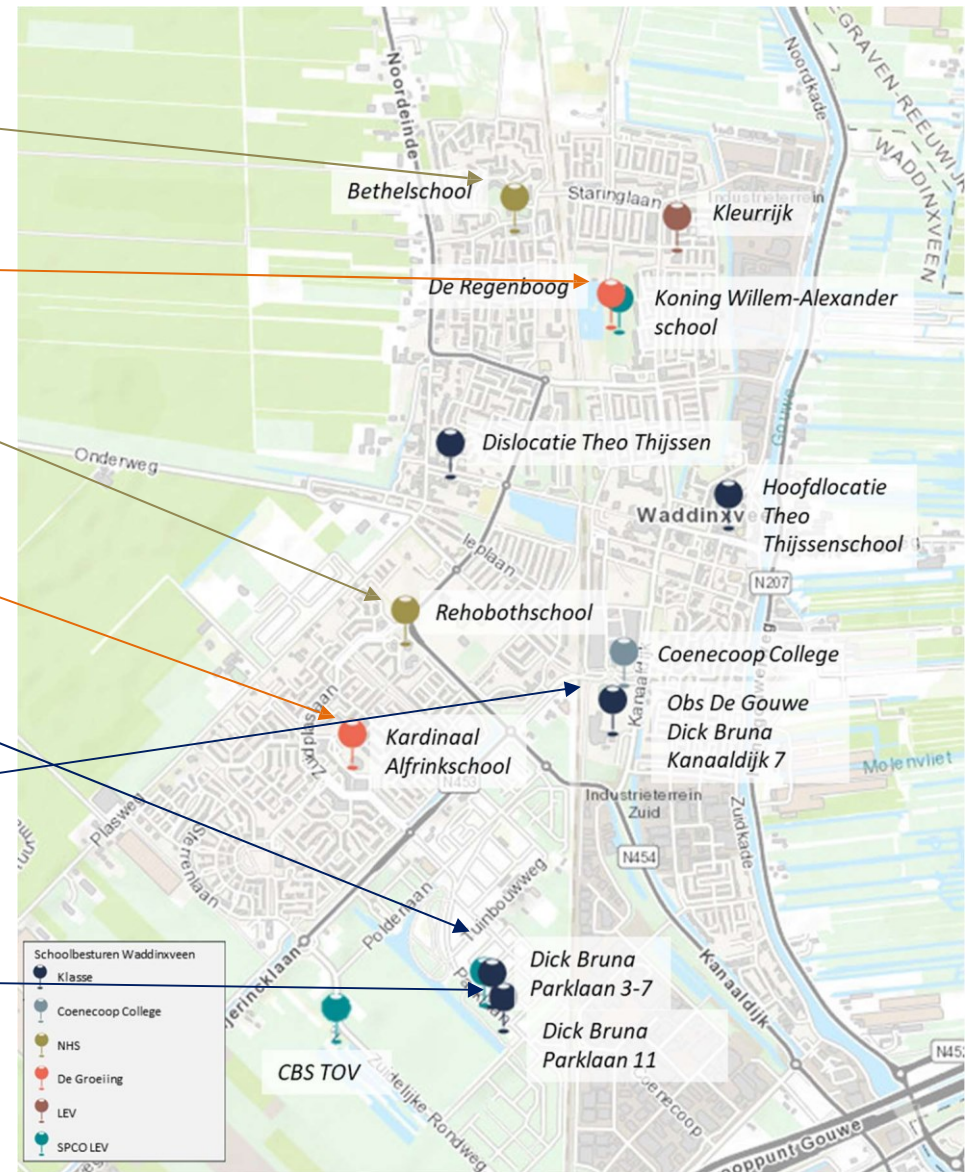
Dick Bruna (Parklaan 3-7)		2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	2020	Leerlingen:	789	920	965	973	973	956	940	919	904
BVO (m2)*	3966	Ruimtebehoefte (m2 BVO)**	4167	4828	5055	5096	5096	5010	4930	4824	4749
83		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	-201	-862	-1089	-1130	-1130	-1044	-964	-858	-783

Dick Bruna (Kanaaldijk 7)		2026	2028
Bouwjaar:	2010	Leerlingen:	0
BVO (m2)*	1140	Ruimtebehoefte (m2 BVO)**	0
68		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	1140

*Dick Bruna locatie Kanaaldijk 7 is in gebruik tot 2028.

Dick Bruna (Parklaan 11)		2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038
Bouwjaar:	2022	Leerlingen:	0	0	0	0	0	0
BVO (m2)*	1040	Ruimtebehoefte (m2 BVO)**	0	0	0	0	0	0
80		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	1040	1040	1040	1040	1040	1040

*Dick Bruna locatie parklaan 11 is in gebruik tot 2037.

Nieuwe school Noordkade		2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	2025	Leerlingen:	113	277	465	672	708	734	721	685	613
BVO (m2)*	0	Ruimtebehoefte (m2 BVO)**	1169	1995	2937	3978	4160	4294	4227	4045	3682
100		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	-1169	-1995	-2937	-3978	-4160	-4294	-4227	-4045	-3682

Kleurrijk		2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	1967	Leerlingen:	120	124	129	130	131	132	133	133	132
BVO (m2)*	1168	Ruimtebehoefte (m2 BVO)**	804	824	849	854	859	864	869	869	864
67,5		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	364	344	319	314	309	304	299	299	304

Koning Willem-Alexanderschool		2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	2019	Leerlingen:	238	240	247	250	255	260	264	267	268
BVO (m2)*	1467	Ruimtebehoefte (m2 BVO)**	1408	1418	1453	1469	1494	1519	1539	1554	1559
85		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	59	49	14	-2	-27	-52	-72	-87	-92

Theo Thijssenschool (Kerkweg-oost 230)		2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	1926	Leerlingen:	384	404	418	425	432	435	439	438	435
BVO (m2)*	1170	Ruimtebehoefte (m2 BVO)**	2144	2245	2315	2350	2385	2401	2421	2416	2401
75,5		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	-974	-1075	-1145	-1180	-1215	-1231	-1251	-1246	-1231

Theo Thijssenschool (Kerkstraat 13)		2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	1936	Leerlingen:	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BVO (m2)*	700	Ruimtebehoefte (m2 BVO)**	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	700	700	700	700	700	700	700	700	700

Coenecoop College		2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	2023	Leerlingen:	1159	1315	1394	1475	1549	1619	1665	1700	1713
BVO (m2)*	7826	Ruimtebehoefte (m2 BVO)**	9374	10441	10982	11536	12042	12521	12835	13075	13164
89		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	-1548	-2615	-3156	-3710	-4216	-4695	-5009	-5249	-5338

CBS TOV		2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	2026	Leerlingen:	423	494	517	521	512	504	492	484	477
BVO (m2)*	2549	Ruimtebehoefte (m2 BVO)**	2328	2683	2802	2822	2822	2777	2737	2676	2601
83		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	221	-134	-253	-273	-273	-228	-188	-127	-87

6.2.4 Volumeafspraken

Naast de scenario's voor nieuwbouw, vernieuwbouw, uitbreiding en verduurzaming is met de schoolbesturen gedurende het IHP traject ook gesproken over een aanvullend scenario; het maken van volumeafspraken. Bij volumeafspraken spreken schoolbesturen onderling en met de gemeente af om de huisvestingscapaciteit, en daarmee het leerlingenaantal te maximeren op een aantal leerlingen. Gelet op het uitgangspunt in de bouwstenen 'toekomstbestendige schoolgrootte' (zie par. 3.3.4.) zijn daarvoor de volgende volumes besproken, waarbij is gerekend met één of meerdere keren 8 klassen, eventueel zelfs met een opslag van 10%:

- 225 - 250 leerlingen
- 450 - 500 leerlingen
- 675 - 750 leerlingen

Veel scholen in Waddinxveen liggen om en nabij deze volumes. Gedurende het IHP traject is door de schoolbesturen geconcludeerd dat de leerlingengroei in de gemeente Waddinxveen maakt dat de leerlingenstromen te onzeker zijn om volumeafspraken te maken. Bovendien doen volumeafspraken deels afbreuk aan de vrijheid van keuze voor het onderwijs. Desalniettemin willen de schoolbesturen de volumeafspraken bij de herijking van dit IHP wederom verkennen.

Daarnaast is het waardevol om bij het realiseren van nieuwe huisvesting (bij uitbreiding en/of nieuwbouw) deze volumes in ogenschouw te nemen. Dit kan bij de uitvoering van het IHP verder worden verkend.

6.3. Scenario's Kinderopvang

Bij het realiseren van de beoogde nieuwbouwopgaven binnen Waddinxveen kan worden ingespeeld op de tekorten in kindplaatsen binnen de kinderopvangvoorzieningen in Waddinxveen. Door deze te combineren met de onderwijsopgaven binnen zowel de bestaande als de nieuwbouwwijken kan invulling worden gegeven aan de (l)KC visie zoals omschreven binnen dit IHP én de LEA.

7. Financiële vertaling en CO₂-reductie

De in hoofdstuk 5 gepresenteerde scenario's voor het PO en VO zijn in dit hoofdstuk voorzien van een financieel kader. Er wordt eerst ingegaan op het kwaliteitsniveau en de gehanteerde kostenkengetallen. Er is aangegeven hoe deze kwaliteit tussen gemeente en schoolbesturen is verdeeld. Vervolgens wordt het meerjaren investeringsoverzicht gepresenteerd. Ook is inzichtelijk gemaakt wat de CO₂-reductie is van de beoogde IHP opgave.

7.1. IHP Kwaliteit

Er is in dit IHP een onderscheid gemaakt tussen de beoogde kwaliteit bij nieuwbouw, vernieuwbouw en uitbreiding en verduurzaming.

7.1.1 Nieuwbouw, vernieuwbouw en uitbreiding

Passend bij de ambitie (bouwstenen) en argumenten is onderstaande kwaliteit bepaald (zie bijlage II voor een uitgebreidere toelichting op energieprestaties en kwaliteitsniveau):

- Wettelijk minimum: besluit bouwwerken leefomgeving, inclusief BENG (voorheen Bouwbesluit).
- Marsh eisen: verzekeringseisen.
- Energieprestatie: energieneutraal (ENG).
- Herindeelbaar gebouw: flexibiliteit door niet-dragende wanden en ventilatie voor werkplekken in verkeersruimten zodat ruimtelijke- en functie wijzingen gedaan kunnen worden.
- Esthetische kwaliteit: niveau midden, meer gevel- en gevelopeningen en een goed afwerkingsniveau. Er kan beter rekening gehouden worden met de stedelijke context.
- Frisse scholen: kwaliteitsadvies HEVO optimale prijs-kwaliteit verhouding voor onderdelen zoals ventilatiecapaciteit, lichtinval, akoestiek en temperatuur. Dit betreft in wezen de impact op gezondheid door het gebouw (conform bijlage III).
- Circulariteit: beperkte toeslag circulariteit om het schoolgebouw meer circulair te realiseren, o.a. door inzet van groenbeton.
- Exploitatiegericht bouwen: toepassen van onderhoudsarme vloer- en wandafwerking en aluminium kozijnen om hoge exploitatiekosten te voorkomen.

- Vergroten zichtlijnen (binnen): zorgt voor extra transparantie onderwijs.
- Verplaatsbare (paneel)wanden: voor interne flexibiliteit passend bij het onderwijsconcept.

7.1.2 Verduurzaming

Passend bij de ambitie (bouwstenen) en argumenten zijn twee kwaliteitsniveaus bepaald.

- Scenario A:
 - Frisse Scholen: klasse B voor ventilatiecapaciteit en temperatuur.
 - Energieprestatie: A.
- Scenario B:
 - Frisse Scholen: klasse B voor ventilatiecapaciteit en temperatuur.
 - Energieprestatie: BENG.

7.2. Verdeling Kwaliteit

De gemeente en de schoolbesturen hebben de intentie uitgesproken om gezamenlijk de gewenste kwaliteit te realiseren. Daarbij streven de schoolbesturen ernaar om binnen hun financiële mogelijkheden een bijdrage aan de projecten te leveren volgens de principes van Total Cost of Ownership (TCO). In het vervolgtraject Gemeente en schoolbesturen concretere afspraken wat hierin redelijk is.

Hierbij maken schoolbesturen gebruik van de vergoeding voor materiële instandhouding (mi-vergoeding) die zij ontvangen van het rijk. De aanvullende kwaliteit wordt bijvoorbeeld gefinancierd vanuit een verwacht exploitatievoordeel (op energiekosten) gedurende een deel van de levensduur van het gebouw en/of een besparing op onderhoud aan het bestaande gebouw voorafgaand aan een nieuwbouw- vernieuwbouw of verduurzamingsopgave (besparing op investeringen in de lopende MJOP).

De schoolbesturen geven aan dat zij aan de voorkant voorzichtig zijn in het toezeggen van bijdragen aan Total Cost of Ownership. Daarvoor zijn de volgende argumenten benoemd:

- De aanzienlijke tekorten op de vergoeding voor materiële instandhouding.
- De onzekerheid over het overheidsbeleid ten aanzien van de vergoeding voor materiële instandhouding.
- De hoogte van de onderhoudskosten voor ENG-gebouwen.
- De beperkte eigen financiële middelen en liquiditeit.

Er is in dit IHP een onderscheid gemaakt tussen TCO bij nieuwbouw, vernieuwbouw en uitbreiding en verduurzaming.

7.2.1 Nieuwbouw, vernieuwbouw en uitbreiding

Tijdens het opstellen van het IHP hebben gemeente en schoolbesturen een afspraak gemaakt over verdeling van de kosten. In de paragraaf 7.3, is weergegeven weer welke investeringskosten tot de basiskwaliteit horen en daarmee voor rekening van gemeente komen (excl. bijkomende kosten). Hiermee zou de gemeente de basiskwaliteit voor onderwijshuisvesting gedefinieerd en gewaarborgd hebben. Het betreffen die onderdelen die essentieel zijn voor een goed schoolgebouw en daarom niet afhankelijk dienen te zijn van een bijdrage van een schoolbestuur. De schoolbesturen kunnen er voor kiezen bij te dragen aan de aanvullende kwaliteit.

7.2.2 Verduurzaming

In de duurzaamheidsscans is een TCO berekening gemaakt. Er is een berekening gemaakt van de besparing op exploitatiekosten op basis van de volgende onderdelen:

- Wijziging in energiekosten;
- Wijziging in onderhoudskosten;
- Posten uit het MJOP die komen vervallen.

Er resteert vervolgens een 'onrendabele top'. Deze onrendabele top is hier gepresenteerd als kosten voor de gemeente. Hetgeen door de schoolbesturen wordt terugverdiend (zie bovenstaande drie punten) is hier gepresenteerd als kosten voor het schoolbestuur. Gemeente en schoolbesturen constateren dat dit voor beide partijen om aanzienlijke bedragen gaat. In navolging op dit IHP werken gemeente en schoolbesturen de financiering verder uit. Er zal tevens worden gekeken naar mogelijke subsidies, zoals de DUMAVA subsidie.

7.3. Kosten

7.3.1 Nieuwbouw, vernieuwbouw en uitbreiding

Voor nieuwbouw, vernieuwbouw en uitbreiding zijn op basis van de kwaliteitsambitie en kwaliteitsverdeling investeringsbedragen per m² bruto vloeroppervlakte (bvo) bepaald. Hiervoor zijn de kostenconfiguratoren van HEVO gebruikt. Deze methodiek maakt onderscheid naar type onderwijs (PO/VO/(V)SO) en gebouw grootte (aantal leerlingen). De ervaring leert dat het kostenkengetal van een kleine school hoger ligt dan van een grote school (schaalvoordelen en aantal bouwlagen; compact bouwen). De kostenconfigurator is een actueel rekenmodel dat rekening houdt met de verschillende wet- en regelgevingen binnen de onderwijshuisvesting en de IHP kwaliteit.

Kostenconfigurator HEVO PO 1-1-2025, index 2,9% BDB

	Primair Onderwijs			
Aantal leerlingen	100	200	300	400
Uitgangspunt bouwlagen	1	1	2	2
Norm bvo	703	1206	1709	2212

Onderdeel	Basiskwaliteit			
	Kosten per vierkante meter			
Wettelijk minimum (BBL, incl. BENG)	€ 3.362	€ 3.198	€ 2.902	€ 2.858
Marsh eisen	€ 35	€ 35	€ 35	€ 35
Energieprestatie ENG	€ 149	€ 147	€ 124	€ 122
Herindeelbaar gebouw	€ 184	€ 182	€ 183	€ 182
Esthetische Kwaliteit	€ 157	€ 146	€ 152	€ 148
Frisse Scholen kwaliteitsadvies HEVO	€ 315	€ 301	€ 279	€ 273
Circulairiteit (groen beton)	€ 45	€ 41	€ 29	€ 28
Kosten basiskwaliteit	€ 4.247	€ 4.050	€ 3.704	€ 3.645

Onderdeel	Aanvullende kwaliteit			
	Kosten per vierkante meter			
Exploitatiegericht bouwen	€ 124	€ 117	€ 123	€ 120
Vergroten zichtlijnen	€ 29	€ 29	€ 29	€ 29
Verplaatsbare panelenwanden	€ 124	€ 72	€ 51	€ 40
Kosten aanvullende kwaliteit	€ 278	€ 218	€ 203	€ 189
in % van totaal	6%	5%	5%	5%

Totale kosten (incl. Regiotoeslag)	€ 4.525	€ 4.268	€ 3.907	€ 3.835
---	----------------	----------------	----------------	----------------

Tabel: Kostenkengetal nieuwbouw, vernieuwbouw en uitbreiding voor PO.

Kostenconfigurator HEVO VO 1-1-2025, index 2,9% BDB

Onderdeel	Voortgezet Onderwijs		
	vmbo	havo/vwo	vmbo/havo /vwo
<i>Voortgezet onderwijs</i>			
<i>Uitgangspunt bouwlagen</i>	2	3	3
<i>Norm bvo</i>	5000	8000	13000

Onderdeel	Basiskwaliteit		
	<i>Kosten per vierkante meter</i>		
Wettelijk minimum (BBL, incl. BENG)	€ 2.689	€ 2.499	€ 2.466
Marsh eisen	€ 35	€ 35	€ 35
Energieprestatie ENG	€ 113	€ 106	€ 107
Herindeelbaar gebouw	€ 178	€ 178	€ 177
Esthetische Kwaliteit	€ 136	€ 135	€ 132
Frisse Scholen kwaliteitsadvies HEVO	€ 256	€ 243	€ 237
Circulairiteit (groen beton)	€ 25	€ 22	€ 21
Kosten basiskwaliteit	€ 3.433	€ 3.218	€ 3.173

Onderdeel	Aanvullende kwaliteit		
	<i>Kosten per vierkante meter</i>		
Exploitatiegericht bouwen	€ 122	€ 123	€ 120
Vergroten zichtlijnen	€ 28	€ 28	€ 28
Verplaatsbare panelenwanden	€ 17	€ 11	€ 6
Kosten aanvullende kwaliteit	€ 167	€ 162	€ 155
in % van totaal	5%	5%	5%

Totale kosten (incl. Regiotoeslag)	€ 3.600	€ 3.380	€ 3.328
---	----------------	----------------	----------------

Tabel: Kostenkengetal nieuwbouw, vernieuwbouw en uitbreiding voor VO.

Opmerking regiotoeslag: In de praktijk ziet men dat bouwkosten per regio (kunnen) verschillen. De kostenconfigurator gaat in de basis uit van projecten gerealiseerd in regio 's-Hertogenbosch, voor Waddinxveen is een regiotoeslag opgenomen van 5%.

7.3.2 Scenario's minimale en maximale kwaliteit

In de optiek van HEVO vormt de hier genoemde basiskwaliteit in principe de minimale kwaliteit. In de praktijk zijn dit de minimale eisen die worden gesteld aan een hedendaags schoolgebouw.

De gemeente heeft HEVO verzocht om een minimale en maximale variant te duiden op het gebied van kwaliteit. Dit leidt tot de volgende scenario's

- Scenario A - IHP Kwaliteit: het ambitieniveau zoals omschreven in par. 7.1.1.
- Scenario B - Minimale kwaliteit: het ambitieniveau voor esthetische kwaliteit wordt aangepast naar op sober en de opslag voor circulariteit (groen beton) vervalt. Dit leidt tot een kostenbesparing van ca. 5%.
- Scenario C - Maximale kwaliteit: het ambitieniveau voor circulariteit wordt aangepast naar een hoger ambitieniveau (volledig hout). Dit leidt tot een kostenverhoging van ca. 15%.

De financiële consequenties van deze varianten zijn in par. 7.5 in beeld gebracht.

7.3.3 Verduurzaming

Voor verduurzaming is niet gewerkt met kengetallen maar is reeds een project specifieke stichtingskostenraming opgenomen in de duurzaamheidsscans.

7.4. Financiële Uitgangspunten

Aan de financiële vertaling liggen financiële uitgangspunten ten grondslag.

7.4.1 Nieuwbouw, vernieuwbouw en uitbreiding

Het overzicht op de volgende pagina's toont de investeringskosten. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De kostenconfigurator uit 2024 is gehanteerd en is inclusief btw, prijspeil 1 januari 2024. De kostenconfigurator is geïndexeerd met 2,9% naar prijspeil 1-1-2025. Periodieke indexatie op basis van BDB-index als basis voor de financiële vertaling van dit IHP is noodzakelijk. Het prijsniveau is gebaseerd op de regio Waddinxveen. Risico's ten aanzien van de bouwkosten zijn ook te vinden in de algemene prijsontwikkeling van bouwprojecten in Nederland en de regio. De kostenconfigurator gaat uit van normale marktomstandigheden voor wat betreft beschikbaarheid van materialen en inschrijvingen van aannemers bij projecten.
2. In de investeringskosten zijn ook diverse honoraria en vaste bijkomende kosten opgenomen. Daarbij is rekening gehouden met de volgende kosten: honoraria voor ontwerpteamleden (architect, installatieadviseur, constructeur, bouwfysicus en projectmanager, niet voor interne projectleider gemeente), aansluitkosten, heffingen, verzekeringen, beperkte risicoverrekening en onvoorzien. De aanvullende kosten zijn qua gebouwvorm en complexiteit gebaseerd op de kaders van de omschreven IHP kwaliteit en een daarbij passende voorbereidings- en uitvoeringsplanning.
3. Kosten die locatiegebonden zijn, of anderszins niet vallen onder de bouwkosten en bijkomende kosten voor de realisatie van een schoolgebouw, zijn niet opgenomen in de kengetallen. Per scenario komen er nog diverse kosten bij, dit kan sterk verschillen. De kosten waarmee rekening moet worden gehouden zijn onder andere kosten voor tijdelijke huisvesting, grondkosten, locatiegebonden kosten, kosten voor bouwrijp maken, sloopkosten en asbestsanering, interne kosten voor gemeente/schoolbestuur bijvoorbeeld voor adviezen of projectbegeleiding, kosten voor organisatorische ondersteuning, inrichtingskosten (losse inrichting) en verhuiskosten. Ook financieringskosten zoals rentekosten, startkosten of faseringskosten zijn niet opgenomen. Deze kosten kunnen hoog oplopen, zeker als tijdelijke huisvesting benodigd is. Gemiddeld gezien betreft het op een totaal programma van een gemeente (dus over alle schoolgebouwen berekend) 20% van de investeringskosten uit het IHP. Het kan echter zijn dat voor het ene schoolgebouw slechts 10% nodig is en het volgende schoolgebouw 50% aan extra kosten met zich meebrengt. Dit is met name afhankelijk van de noodzaak tot tijdelijke huisvesting. Deze zijn in dit IHP geschat op 20%. Per scenario worden deze na het IHP nader gespecificeerd en onderbouwd in de haalbaarheidsonderzoeken.
4. Er is voor de ruimtebehoefte bij de doorrekening van de investeringskosten uitgegaan van het de piek per school uit de prognose van xxlInc Sociaal; de prognoses worden jaarlijks geactualiseerd. In de haalbaarheidsonderzoeken, voorafgaand aan het afgeven van een voorbereidingskrediet, wordt het leerlingenaantal nogmaals herijkt.
5. Binnen de financiële vertaling zijn de verwachte indicatieve investeringskosten per periode van 5 jaar opgenomen (0-5 jaar, 5-10 jaar, 10-15 jaar en 15 – 20 jaar).
6. Vooralsnog is voor de investeringskosten voor iedere vervangings- en uitbreidingsopgave uitgegaan van nieuwbouw. In de haalbaarheidsonderzoeken zal de afweging tussen nieuwbouw en (ver)nieuwbouw plaatsvinden en worden de daadwerkelijke kosten in beeld gebracht.

7.4.2 Verduurzaming

Het overzicht op de volgende pagina's toont de investeringskosten. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

schoolbesturen als uitgangspunt worden gehanteerd en in het vervolgtraject passend worden gemaakt voor de verduurzamingsprojecten.

1. Er is een stichtingskostenberekening gemaakt inclusief BTW, prijspeil 1-1-2024. De stichtingskostenberekening is geïndexeerd met 2,9% naar prijspeil 1-1-2025. Periodieke indexatie op basis van BDB-index als basis voor de financiële vertaling van dit IHP is noodzakelijk. Het prijsniveau is gebaseerd op de regio Waddinxveen. Risico's ten aanzien van de bouwkosten zijn ook te vinden in de algemene prijsontwikkeling van bouwprojecten in Nederland en de regio. De stichtingskostenberekening gaat uit van normale marktomstandigheden voor wat betreft beschikbaarheid van materialen en inschrijvingen van aannemers bij projecten.
2. In de investeringskosten zijn ook diverse honoraria en vaste bijkomende kosten opgenomen. Daarbij is rekening gehouden met de volgende kosten: honoraria voor ontwerpteamleden (installatieadviseur, constructeur, bouwfysicus en projectmanager, niet voor interne projectleider gemeente) aansluitkosten, verzekeringen en onvoorzien.
3. Er is geen rekening gehouden met kosten die locatie gebonden zijn, of anderszins niet vallen onder bouwkosten en bijkomende kosten voor de realisatie van de verduurzaming. Deze worden niet verwacht.
4. Er is voor de doorrekening van de investeringskosten uitgaan van de verduurzaming van het volledige gebouw, dus het huidige BVO.
5. Binnen de financiële vertaling zijn de verwachte investeringskosten allen opgenomen in de eerste periode van 5 jaar. Combinatie van de verduurzamingsprojecten kan mogelijk schaalvoordeel opleveren. Dit is nog niet meegenomen in de financiële vertaling en zal nader worden onderzocht in het vervolgtraject.
6. De procesafspraken over de uitvoering van de verduurzamingsprojecten zijn niet vastgelegd in dit IHP. De afspraken die wel zijn opgenomen in dit IHP, gericht op uitbreiding en (ver)nieuwbouw kunnen door gemeente en

7.5. Overzicht investeringskosten Onderwijs

In het volgende overzicht worden indicatieve investeringskosten inclusief btw prijspeil 1 januari 2025 (per termijn) weergegeven.

7.5.1 Nieuwbouw, (vernieuwbouw) en uitbreiding Scenario A IHP kwaliteit

0 tot 5 jaar

Projecten	Aant. LI. (Piek*)	m2 - RMB (Piek)	Tekort m2 - RMB (Piek)	Totaal Bedrag per m2	Investeringskosten Gemeente (Basiskwaliteit)	Investeringskosten Schoolbestuur (Aanvullende Kwaliteit)	Totale Investeringskosten	Bijkomende Kosten (+20%)
Nieuwbouw nw. school Stichting Klasse	250	1.458		€ 4.268	€ 5.902.185	€ 318.101	€ 6.220.286	€ 1.180.437
Uitbreiding Coenecoop College	1.721		5.392	€ 3.600	€ 18.508.523	€ 902.997	€ 19.411.520	€ 3.701.705
Uitbreiding TOV	521		273	€ 4.525	€ 1.159.499	€ 75.805	€ 1.235.304	€ 231.900
Subtotaal					€ 25.570.207	€ 1.296.903	€ 26.867.110	€ 5.114.041

5 tot 10 jaar

Nieuwbouw Noordkade (Leerlijn 1-2)	500	2.915		€ 3.835	€ 10.626.453	€ 551.165	€ 11.177.617	€ 2.125.291
Subtotaal					€ 10.626.453	€ 551.165	€ 11.177.617	€ 2.125.291

10 tot 15 jaar

Nieuwbouw Noordkade (Leerlijn 3)	250	1.458		€ 4.268	€ 5.902.185	€ 318.101	€ 6.220.286	€ 1.180.437
Subtotaal					€ 5.902.185	€ 318.101	€ 6.220.286	€ 1.180.437

15 tot 20 jaar

Bethelschool	338	1.900		€ 3.907	€ 7.037.187	€ 385.937	€ 7.423.124	€ 1.407.437
Rehobothschool	401	2.217		€ 3.835	€ 8.081.937	€ 419.188	€ 8.501.124	€ 1.616.387
Kleurrijk	132	864		€ 4.525	€ 3.669.623	€ 239.912	€ 3.909.535	€ 733.925
KAS	459	2.509		€ 3.835	€ 9.146.405	€ 474.399	€ 9.620.803	€ 1.829.281
Subtotaal					€ 27.935.151	€ 1.519.435	€ 29.454.586	€ 5.587.030

Totaal

€ 70.033.996	€ 3.685.603	€ 73.719.599	€ 14.006.799
---------------------	--------------------	---------------------	---------------------

*Voor de meeste scholen is de piek van de prognose aangehouden (Coenecoop, TOV, Bethel, Rehoboth en Kleurrijk)

Voor de nieuwbouw van de nieuwe school van Stichting Klasse en De Noordkade is rekening gehouden met de volumes passend bij een toekomstbestendige schoolgrootte.

7.5.2 Nieuwbouw, (vernieuwbouw) en uitbreiding Scenario B minimale kwaliteit

Nieuwbouw, vernieuwbouw en uitbreiding 0 tot 5 jaar

Projecten	Aant. LI. (Piek*)	m2 - RMB (Piek)	Tekort m2 - RMB (Piek)	Totaal Bedrag per m2	Investeringskosten Gemeente (Basiskwaliteit)	Investeringskosten Schoolbestuur (Aanvullende Kwaliteit)	Totale Investeringskosten	Bijkomende Kosten (+20%)
Nieuwbouw nw. school Stichting Klasse	250	1.458		€ 4.081	€ 5.629.752	€ 318.101	€ 5.947.853	€ 1.125.950
Uitbreiding Coenecoop College	1.721		5.392	€ 3.439	€ 17.640.481	€ 902.997	€ 18.543.478	€ 3.528.096
Uitbreiding TOV	521		273	€ 4.323	€ 1.104.341	€ 75.805	€ 1.180.146	€ 220.868
Subtotaal					€ 24.374.574	€ 1.296.903	€ 25.671.477	€ 4.874.915

5 tot 10 jaar

Nieuwbouw Noordkade (Leerlijn 1-2)	500	2.915		€ 3.658	€ 10.113.082	€ 551.165	€ 10.664.247	€ 2.022.616
Subtotaal					€ 10.113.082	€ 551.165	€ 10.664.247	€ 2.022.616

10 tot 15 jaar

Nieuwbouw Noordkade (Leerlijn 3)	250	1.458		€ 4.081	€ 5.629.752	€ 318.101	€ 5.947.853	€ 1.125.950
Subtotaal					€ 5.629.752	€ 318.101	€ 5.947.853	€ 1.125.950

15 tot 20 jaar

Bethelschool	338	1.900		€ 3.725	€ 6.692.307	€ 385.937	€ 7.078.244	€ 1.338.461
Rehobothschool	401	2.217		€ 3.658	€ 7.691.493	€ 419.188	€ 8.110.681	€ 1.538.299
Kleurrijk	132	864		€ 4.323	€ 3.495.057	€ 239.912	€ 3.734.969	€ 699.011
KAS	459	2.509		€ 3.658	€ 8.704.536	€ 474.399	€ 9.178.935	€ 1.740.907
Subtotaal					€ 26.583.394	€ 1.519.435	€ 28.102.829	€ 5.316.679

Totaal	€ 66.700.803	€ 3.685.603	€ 70.386.406	€ 13.340.161
---------------	---------------------	--------------------	---------------------	---------------------

*Voor de meeste scholen is de piek van de prognose aangehouden (Coenecoop, TOV, Bethel, Rehoboth en Kleurrijk)

Voor de nieuwbouw van de nieuwe school van Stichting Klasse en De Noordkade is rekening gehouden met de volumes passend bij een toekomstbestendige schoolgrootte.

7.5.3 Nieuwbouw, (vernieuwbouw) en uitbreiding Scenario C maximale kwaliteit

Nieuwbouw, vernieuwbouw en uitbreiding 0 tot 5 jaar

Projecten	Aant. LI. (Piek*)	m2 - RMB (Piek)	Tekort m2 - RMB (Piek)	Totaal Bedrag per m2	Investeringskosten Gemeente (Basiskwaliteit)	Investeringskosten Schoolbestuur (Aanvullende Kwaliteit)	Totale Investeringskosten	Bijkomende Kosten (+20%)
Nieuwbouw nw. school Stichting Klasse	250	1.458		€ 4.928	€ 6.864.361	€ 318.101	€ 7.182.462	€ 1.372.872
Uitbreiding Coenecoop College	1.721		5.392	€ 4.201	€ 21.747.661	€ 902.997	€ 22.650.658	€ 4.349.532
Uitbreiding TOV	521		273	€ 5.203	€ 1.344.736	€ 75.805	€ 1.420.541	€ 268.947
Subtotaal					€ 29.956.757	€ 1.296.903	€ 31.253.660	€ 5.991.351

5 tot 10 jaar

Nieuwbouw Noordkade (Leerlijn 1-2)	500	2.915		€ 4.459	€ 12.446.870	€ 551.165	€ 12.998.035	€ 2.489.374
Subtotaal					€ 12.446.870	€ 551.165	€ 12.998.035	€ 2.489.374

10 tot 15 jaar

Nieuwbouw Noordkade (Leerlijn 3)	250	1.458		€ 4.928	€ 6.864.361	€ 318.101	€ 7.182.462	€ 1.372.872
Subtotaal					€ 6.864.361	€ 318.101	€ 7.182.462	€ 1.372.872

15 tot 20 jaar

Bethelschool	338	1.900		€ 4.536	€ 8.231.949	€ 385.937	€ 8.617.885	€ 1.646.390
Rehobothschool	401	2.217		€ 4.459	€ 9.466.453	€ 419.188	€ 9.885.641	€ 1.893.291
Kleurrijk	132	864		€ 5.203	€ 4.255.867	€ 239.912	€ 4.495.778	€ 851.173
KAS	459	2.509		€ 4.459	€ 10.713.275	€ 474.399	€ 11.187.674	€ 2.142.655
Subtotaal					€ 32.667.544	€ 1.519.435	€ 34.186.979	€ 6.533.509
Totaal					€ 81.935.532	€ 3.685.603	€ 85.621.135	€ 16.387.106

*Voor de meeste scholen is de piek van de prognose aangehouden (Coenecoop, TOV, Bethel, Rehoboth en Kleurrijk)

Voor de nieuwbouw van de nieuwe school van Stichting Klasse en De Noordkade is rekening gehouden met de volumes passend bij een toekomstbestendige schoolgrootte.

7.5.4 Verduurzaming

Verduurzaming Scenario A

0 tot 5 jaar

Projecten	m2 - BVO	Totaal Bedrag Gemeente per m2	Investeringskosten Gemeente (Onrendabele top)	Investeringskosten Schoolbestuur (TCO Bijdrage)	Totale Investeringskosten
Theo Thijssenschool (Kerkweg Oost 230)	1.075	€ 0	€ -	€ 306.836	€ 306.836
Rehobothschool nr 6	1.022	€ 424	€ 433.724	€ -	€ 433.724
Rehobothschool nr 4	1.169	€ 607	€ 710.010	€ 68.429	€ 778.439
Bethelschool	1.837	€ 695	€ 1.276.475	€ 114.219	€ 1.390.694
Kleurrijk	1.168	€ 659	€ 770.207	€ 229.467	€ 999.674
KAS	2.370	€ 647	€ 1.532.696	€ 314.360	€ 1.847.055
Totaal			€ 4.723.110	€ 1.033.310	€ 5.756.420

Verduurzaming Scenario B

0 tot 5 jaar

Projecten	m2 - BVO	Totaal Bedrag Gemeente per m2	Investeringskosten Gemeente (Onrendabele top)	Investeringskosten Schoolbestuur (TCO Bijdrage)	Totale Investeringskosten
Theo Thijssenschool (Kerkweg Oost 230)	1.075	€ 481	€ 517.587	€ 9.261	€ 526.848
Rehobothschool nr 6	1.022	€ 640	€ 654.444	€ 27.783	€ 682.227
Rehobothschool nr 4	1.169	€ 678	€ 792.845	€ 179.561	€ 972.405
Bethelschool	1.685	€ 991	€ 1.669.038	€ -	€ 1.669.038
Kleurrijk	1.168	€ 936	€ 1.093.313	€ 358.092	€ 1.451.405
KAS	2.370	€ 946	€ 2.241.419	€ 174.673	€ 2.416.092
Totaal			€ 6.968.645	€ 749.369	€ 7.718.015

Opmerking: de duurzaamheidsscans zijn gemaakt voordat het IHP is afgerond, er zitten daardoor nog beperkte verschillen in de gehanteerde bvo's, deze dienen in de vervolgfase nog aangepast te worden.

7.5.5 Aangepast Scenario College

Bovenstaande scenario's zijn voorgelegd aan het College van de gemeente Waddinxveen. Met het oog op een integrale afweging voor de gemeente Waddinxveen heeft het College besloten om een aangepast scenario te formuleren, waardoor er een besparing ontstaat. Voor kwaliteit is uitgegaan van scenario A.

De volgende correcties zijn doorgevoerd in de financiële vertaling:

1. Afschrijvingstermijn: nieuwbouw van 40 naar 50 jaar.
2. Leerlingenprognose PO: uitgaan van bouwen voor het gemiddelde van 15 jaar (2030-2044) en het opvangen van de piek in de prognose met tijdelijke huisvesting in het basisonderwijs (indien goedkoper dan permanente huisvesting).
3. Leerlingenprognose VO: niet uitgaan van een opslagpercentage van 6,5% in het VO. In de prognose van Pronexus is het belangstellingspercentage voor het Coenecoop College reeds opgehoogd van 24,3% naar 29,4%.
4. Verduurzamingsopgave: de financiering van deze opgave zal worden afgewogen in de brede context van de opgave en verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed in de gemeente.

De benodigde tijdelijke huisvesting in dit scenario wordt:

1. CBS TOV (naast permanente uitbreiding 191m²): 2 lokalen voor 5 jaar.

Dit betreft in totaal 2 lokalen voor 5 jaar. Er is een inschatting gemaakt van de kosten van deze tijdelijke lokalen in een huursituatie (zie bijlage VII).

*Nieuwbouw, vernieuwbouw en uitbreiding
0 tot 5 jaar*

Projecten	Aant. LI. (Gemiddelde 15jr)	m2 - RMB (Gemiddelde 15 jr)	Tekort m2 - RMB (Gemiddelde 15 jr.)	Totaal Bedrag per m2	Investeringskosten Gemeente (Basiskwaliteit)	Investeringskosten Schoolbestuur (Aanvullende Kwaliteit)	Totale Investeringskosten	Bijkomende Kosten (+20%)
Nieuwbouw nw. school Stichting Klasse	250	1.458		€ 4.268	€ 5.902.185	€ 318.101	€ 6.220.286	€ 1.180.437
Uitbreiding Coenecoop College	1.616		4.674	€ 3.600	€ 16.043.924	€ 883.754	€ 16.927.678	€ 3.208.785
Uitbreiding TOV	505		190	€ 4.525	€ 806.977	€ 31.819	€ 838.797	€ 161.395
Subtotaal					€ 22.753.086	€ 1.233.674	€ 23.986.760	€ 4.550.617

5 tot 10 jaar

Nieuwbouw Noordkade (Leerlijn 1-2)	500	2.915		€ 3.835	€ 10.626.453	€ 551.165	€ 11.177.617	€ 2.125.291
Tijdelijke huisvesting TOV 2 lokalen 5 jr.		108		€ 2.888	€ 311.919	-	€ 311.919	€ 78.650
Subtotaal					€ 10.938.371	€ 551.165	€ 11.489.536	€ 2.203.941

10 tot 15 jaar

Nieuwbouw Noordkade (Leerlijn 3)	250	1.458		€ 4.268	€ 5.902.185	€ 318.101	€ 6.220.286	€ 1.180.437
Subtotaal					€ 5.902.185	€ 318.101	€ 6.220.286	€ 1.180.437

15 tot 20 jaar

Bethelschool	328	1.850		€ 3.907	€ 6.851.405	€ 375.748	€ 7.227.153	€ 1.370.281
Rehobothschool	392	2.172		€ 3.907	€ 8.043.727	€ 441.138	€ 8.484.865	€ 1.608.745
Kleurrijk	132	864		€ 4.525	€ 3.669.623	€ 239.912	€ 3.909.535	€ 733.925
KAS	443	2.428		€ 3.835	€ 8.852.181	€ 459.138	€ 9.311.319	€ 1.770.436
Subtotaal					€ 27.416.937	€ 1.515.936	€ 28.932.872	€ 5.483.387
Totaal					€ 67.010.579	€ 3.618.875	€ 70.629.454	€ 13.418.382

7.5.6 Eerste inrichting

De gemeente financiert de eerste inrichting van scholen bij nieuwbouw en bij uitbreiding. Dit is gebaseerd op de normbedragen uit de verordening, prijspeil 1-1-2024 (index 2,9% naar 1-1-2025). In de komende 20 jaar wordt dit voor de volgende scholen voorzien:

Eerste inrichting

Projecten	Totale Investeringskosten
Nieuwbouw nw. school Stichting Klasse	€ 313.909
Nieuwbouw Noordkade (Leerlijn 1-3)	€ 838.828
Uitbreiding Coenecoop College	€ 750.120
Uitbreiding TOV	€ 100.610
	€ 2.003.468

7.5.7 Overzicht Kosten Vervolgstudies

De gemeente financiert de vervolgstudies die voortvloeien uit het IHP. De bedragen zijn ingeschat op basis van ervaringsgetallen van HEVO. Het Coenecoop College heeft reeds een eigen haalbaarheidsstudie geïnitieerd, er wordt rekening gehouden met 50% van het budget voor nader onderzoek.

Projecten	Kosten
Uitvoeringsprogramma	€ 25.000
Haalbaarheidsonderzoek nw. school St. Klasse	€ 25.000
Haalbaarheidsonderzoek Coenecoop College	€ 12.500
Haalbaarheidsonderzoek uitbreiding TOV	€ 25.000
	€ 87.500

7.6. Status IHP Kosten

In het IHP en in de daaropvolgende uitvoering zijn de kwaliteitsuitgangspunten taakstellend. Deze zijn in samenspraak tussen gemeente en schoolbesturen vastgesteld. De gemeente en schoolbesturen maken zich hard voor deze kwaliteitsuitgangspunten, die zijn omschreven in de visie op onderwijshuisvesting. Het IHP geeft vervolgens een doorkijk naar wat dit betekent voor de investeringskosten. Deze investeringskosten zijn gepresenteerd in de vorm van kengetallen en zijn indicatief. Het doel van het investeringskostenoverzicht is om de gemeente en de schoolbesturen

inzicht te geven in de financiële omvang van de opgave en hen te helpen bij de voorbereiding van deze opgave.

Na afronding van het IHP worden voor de individuele projecten, op het moment dat deze actueel worden, haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd. In deze haalbaarheidsonderzoeken worden de investeringskosten opnieuw berekend. In deze fase wordt immers duidelijk voor hoeveel leerlingen en hoeveel vierkante meters daadwerkelijk gebouwd wordt, op welke locatie, in hoeveel bouwlagen etc. Ook ontstaat meer grip op de bijkomende kosten. Na het haalbaarheidsonderzoek zijn naast de kwaliteitsuitgangspunten uit het IHP ook de berekende investeringskosten taakstellend.

Vervolgens kan het project daadwerkelijk starten met de definitiefase en daarna de ontwerpfase. Het kan voorkomen dat op basis van investeringskostenramingen en/of aanbestedingen gedurende de realisatie het taakstellend budget ontoereikend blijkt te zijn. In dit geval is het mogelijk om het benodigd budget te herijken en terug te gaan naar de gemeenteraad. Dit kan alleen wanneer duidelijk onderbouwd kan worden dat het taakstellend budget uit de haalbaarheidsstudie ontoereikend is om de taakstellende kwaliteitsuitgangspunten te realiseren.

7.7. CO2-reductie

In 2030 is de streefwaarde 49% reductie in CO₂-uitstoot ten opzichte van de uitstoot van 1990. In 2050 is de streefwaarde 95% reductie in CO₂-uitstoot ten opzichte van de uitstoot van 1990. De CO₂-uitstoot van Waddinxveen in 1990 is niet bekend. Waddinxveen heeft sinds het vorige IHP nieuwbouw gepleegd en renovaties uitgevoerd. Het is aannemelijk dat dit in ieder geval heeft geleid tot 49% CO₂-reductie in 2030. Om de klimaatdoelstelling van 2050 te halen is het nodig om in te zetten op de maatregelen uit dit IHP: ENG (Energienutraliteit) voor alle nieuwe huisvesting (ook bij uitbreiding) en BENG voor de gebouwen die (nog) niet van nieuwbouw zijn voorzien.

8. Vervolg IHP

Bij de uitvoering van het IHP dient rekening gehouden te worden met een aantal processtappen en uitgangspunten.

8.1. Aansluiten bij Uitvoeringsprogramma Maatschappelijke Voorzieningen

Na vaststelling van het IHP starten gemeente en schoolbesturen met het opstellen van een uitvoeringsplan voor de onderwijshuisvesting die gepland staan binnen 5 jaar. Dit is een uitwerking van zowel het IHP als het uitvoeringsprogramma maatschappelijke voorzieningen. In het uitvoeringsplan wordt tenminste ingegaan op het volgende:

1. Afspraken op programmaniveau: Deze afspraken gaan over (1) het inrichten van een organisatie voor het realiseren van de onderwijshuisvesting (2) het ontwikkelen van een financiële werkwijze (met uniformiteit tussen projecten) en (3) het maken van samenwerkingsafspraken.
2. Afspraken projectniveau: In het uitvoeringsprogramma maatschappelijke voorzieningen worden (1) voorkeurslocaties vastgelegd voor maatschappelijke vastgoed, waaronder onderwijshuisvesting. Hierin wordt ook duidelijk (2) welke functies worden gebundeld op locaties. In het uitvoeringsplan wat wordt opgesteld met de schoolbesturen wordt dit bevestigd. Daarnaast wordt (3) de planning vastgelegd voor de projecten. In de haalbaarheidsonderzoeken worden vervolgens projecten concreet en actueel gemaakt.

8.2. Opstellen haalbaarheidsonderzoeken

Wanneer het uitvoeringsplan is vastgesteld kan worden gestart met de initiatieffase van projecten door haalbaarheidsonderzoeken uit te voeren. In de haalbaarheidsonderzoeken worden projecten geconcretiseerd en geactualiseerd. Dit is de fase voordat een project wordt opgestart. Optioneel kan er voor worden gekozen om de haalbaarheidsonderzoeken onderdeel te maken van het uitvoeringsplan, zodat de afspraken projectniveau (zie punt 2 van par. 7.1.) nog concreter gemaakt kunnen worden.

De haalbaarheidsonderzoeken hebben o.a. als doel om:

- Een keuze te maken tussen nieuwbouw, vernieuwbouw of renovatie
- De definitieve leerlingenaantallen per project te bepalen.

- De totale kosten verder te specificeren (o.a. de bijkomende kosten en Total Cost of Ownership)
- De verbinding te leggen met doelgroepen als kinderopvang, overige maatschappelijke partners en eventueel docenten, leerlingen, ouders, bedrijven, de wijk etc.

Zoals omschreven in de bouwsteen Regie wordt na de haalbaarheidsstudie ter goedkeuring aan de Raad voorgelegd. Daarna starten de volgende fasen:

- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Aanbesteding en realisatie
- Exploitatie- of gebruiksfase

8.3. Procesafspraken uit het IHP

In dit IHP zijn een aantal procesafspraken omschreven welke in het navolgende traject nader worden besproken tussen gemeente en schoolbesturen. Het betreft onderstaande afspraken:

- a. Voor de gewenste kwaliteit van de schoolgebouwen leidt de visie van het creëren van een inclusieve omgeving mogelijk tot extra kwaliteitseisen die de gemeente en de schoolbesturen in het vervolgtraject van dit IHP nader willen concretiseren.
- b. De visie van (I)KC-vorming vraagt bij reeds bestaande situaties waar KOV en onderwijs binnen hetzelfde gebouw werkzaam zijn om maatwerk. Gezien hier over tijd verschillen zijn ontstaan in huurconstructies. Gemeente en schoolbesturen gaan in overleg om, indien nodig, bij deze situaties maatwerkoplossingen toe te passen.
- c. Bij de herijking van dit IHP willen de schoolbesturen het maken van volumeafspraken wederom verkennen.
- d. Bij de realisatie van nieuwe huisvesting (uitbreiding en/of nieuwbouw) worden de volumes uit de volumeafspraken (zie ook paragraaf 6.2.4) in ogenschouw genomen.
- e. De procesafspraken over de uitvoering van de verduurzamingsprojecten zijn niet vastgelegd in dit IHP. De afspraken die wel zijn opgenomen in dit IHP, gericht op uitbreiding en (ver)nieuwbouw kunnen door gemeente en schoolbesturen als uitgangspunt worden gehanteerd en in het vervolgtraject passend worden gemaakt voor de verduurzamingsprojecten.

- f. Eventueel schaalvoordeel door combinatie van (verduurzamings)projecten wordt nader onderzocht in het vervolgtraject van dit IHP.
- g. Gemeente en schoolbesturen gaan in overleg over de financieringsvorm van de verduurzamingsprojecten.

8.4. Disclaimer

Dit IHP is opgesteld onder de wet- en regelgeving zoals deze geldt op het moment van het opstellen daarvan. Echter, wet- en regelgeving is onderhavig aan voortschrijdend inzicht; zo ook de wetgeving met betrekking tot het huisvestingsstelsel voor het funderend onderwijs in Nederland. Bij (substantiële) wijzigingen van bijvoorbeeld het genoemde stelsel, de Algemene Uitkeringen van het gemeentefonds, de wijze van bepalen van normbedragen, wijzigingen ten aanzien van Bouwbesluit, energie-akkoorden of enig andere substantiële ontwikkeling, kan het nodig zijn om dit IHP (op onderdelen) aan te passen aan de dan geldende realiteit en mogelijkheden.

Bijlage I: Wettelijke en beleidskaders

Dit hoofdstuk gaat in op de beleidskaders die gelden voor het IHP: de wettelijke taak van gemeente en schoolbesturen op het gebied van onderwijshuisvesting en relevante ontwikkelingen.

Zorgplicht

Gemeenten hebben op het gebied van onderwijshuisvesting de zogeheten zorgplicht. De onderwijswetgeving stelt dat een gemeente dient te voorzien in voldoende en adequate huisvesting voor het primair onderwijs (PO), (voortgezet) speciaal onderwijs ((V)SO) en voortgezet onderwijs (VO). De voorzieningen in de huisvesting waarvoor de gemeente verantwoordelijk is zijn vastgelegd in de wetgeving. Daarbij gaat het onder andere om (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding en herstel van constructiefouten. Het onderhoud (binnen- en buitenkant) en de exploitatie van schoolgebouwen is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Renovatie is (vooralsnog) niet wettelijk geregeld. Hetzelfde geldt voor vernieuwbouw.

Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs

De uitvoering van de zorgplicht wordt geregeld via een juridisch instrument, de verordening. Op grond van de Gemeentewet (artikel 149), de Wet op het primair onderwijs (artikel 102), de Wet op de expertisecentra (artikel 100) en de Wet op het voortgezet onderwijs (artikel 76) is de gemeenteraad verplicht bij verordening een regeling vast te stellen. De verordening bevat de basis van het onderwijshuisvestingsbeleid en regelt uitgangspunten voor onder andere de voorzieningen die schoolbesturen jaarlijks kunnen aanvragen bij een gemeente, criteria voor het toetsen van deze aanvragen en procedurele afspraken.

Eigendom

Schoolbesturen hebben het (juridisch) eigendom van een schoolgebouw met de daarbij behorende ondergrond. Dit houdt in dat een schoolbestuur als eigenaar van een schoolgebouw en ondergrond juridisch aansprakelijk is. Wanneer een schoolbestuur geen gebruik meer maakt van het gebouw valt het gebouw om niet terug in het juridisch eigendom van de gemeente. De reden hiervoor is dat de gemeente het gebouw en de ondergrond heeft bekostigd. De gemeente heeft dus het economisch claimrecht. Schoolbesturen kunnen vanwege hun positie een gedeelte van het gebouw in medegebruik (voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden) geven aan instellingen die uit de openbare kas worden bekostigd met een ideëel doel. Verhuren

is mogelijk als de gemeente daar, met inachtneming van de verordening, voorafgaand toestemming voor geeft.

Kinderopvang

Op 1 januari 2018 is de Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk in werking getreden. Daarbij zijn kinderopvang en peuterspeelzalen geharmoniseerd, waardoor men tegenwoordig spreekt van peuteropvang. Voor de peuteropvang is daarbij een landelijk kwaliteitskader ingevoerd dat grotendeels gelijk is aan de kinderopvang. De GGD is aangesteld als toezichthouder op de kwaliteit voor zowel de kinderopvang als peuterspeelzalen. Daarnaast is er met de invoering van de Wet OKE voor gemeenten een verplichting gekomen om voldoende aanbod vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) te realiseren, waarbij de financiële drempels voor ouders van doelgroepkinderen zo laag mogelijk moeten zijn.

Huidig stelsel

De huidige rolverdeling (waarbij gemeenten verantwoordelijk zijn voor nieuwbouw en schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor onderhoud, aanpassing en exploitatie) vertoont tekortkomingen. Het stelsel biedt beide partijen theoretisch de mogelijkheid om de eigen uitgaven te beperken. Gemeenten kunnen eigen uitgaven beperken door relatief goedkope gebouwen neer te zetten, met als gevolg hoge onderhouds- en exploitatiekosten. Schoolbesturen kunnen de eigen uitgaven beperken door weinig te investeren in onderhoud en eerder nieuwbouw aan te vragen bij de gemeente. Daarbij komt dat een aantal zaken, zoals bekostiging als gevolg van aangescherpte eisen in het Bouwbesluit en maatschappelijk wenselijke voorzieningen waaronder op het gebied van duurzaamheid, en de voorziening renovatie/vernieuwbouw niet geregeld zijn.

Wetsvoorstel stelselwijziging

Op 15 december 2016 hebben de PO-raad, de VO-raad en de VNG een gezamenlijk voorstel gestuurd aan toenmalig staatssecretaris Sander Dekker om de tekortkomingen in het huidige stelsel voor onderwijshuisvesting op te lossen. Het uitgangspunt van dit voorstel is dat gemeenten en schoolbesturen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor de (kwaliteit van de) huisvesting van scholen. Op 9 mei 2018 is het verder uitgewerkte voorstel gepubliceerd door PO-raad, VO-raad en VNG. Inmiddels is het voorstel ook formeel door de VNG goedgekeurd. Het voorstel is in 2018 formeel aan de minister aangeboden.

Het voorstel pleit voor aanpassing van het stelsel om een aantal van de geconstateerde tekortkomingen op te heffen. Daarbij worden de nadelen van de scheiding van de financiële middelen zoveel mogelijk opgeheven. Gemeenten en schoolbesturen komen in een meer gelijkwaardige positie ten opzichte van elkaar. Belangrijke elementen uit het voorstel zijn:

- De in de wet beschreven jaarcyclus voor aanvragen onderwijshuisvesting wordt vervangen door een langere periode, waarin gemeenten na overleg met betrokken schoolbesturen het huisvestingsbeleid en het investeringsprogramma voor een periode van 4 jaar vastleggen in een meerjarenprogramma (IHP), met een doorkijk tot ten minste het 16^e jaar.
- De mogelijkheid om renovatie als volwaardig alternatief voor vervangende nieuwbouw in te kunnen zetten. Renovatie moet worden opgenomen als voorziening in de wet. Renovatie dient daarbij te leiden tot een startsituatie (of startconditie) die in functioneel en kwalitatief opzicht gelijkwaardig is aan nieuwbouw en gericht is op levensduurverlenging van ten minste 25 jaar.
- Het investeringsverbod voor het PO en (V)SO wordt zodanig aangepast dat het overeenkomt met de betreffende bepalingen uit de Wet op het voortgezet onderwijs. PO- en (V)SO-besturen krijgen daarmee de mogelijkheid om in huisvesting te investeren.
- De concretisering van het Huisvestingsvoorstel van de sectorraden en de VNG gaat uit van het handhaven van de huidige financieringsstromen. Aanvullend kan de versoepeling van het investeringsverbod leiden tot een gezamenlijke financiering die de kwaliteit van onderwijshuisvesting kan vergroten dan wel het moment van investeren kan vervroegen.

Vooruitlopend op de kaders van de vigerende wetgeving streeft de gemeente ernaar mee te gaan met deze ontwikkeling.

Ontwikkeling klimaatakkoord

In het klimaatakkoord is vastgelegd dat de PO-raad en de VO-raad sectorale routekaarten, behorende bij de klimaatopgave, dienen door te rekenen naar een CO₂-arme gebouwenvoorraad. HEVO heeft deze doorrekening uitgevoerd. Deze doorrekening richt zich enerzijds op de effectiviteit van mogelijke scenario's op de totale reductie van gebouwgebonden CO₂-productie en anderzijds op de kosteneffectiviteit van de verschillende maatregelen die op de gebouwenvoorraad kunnen worden toegepast.

Op het gebied van de te behalen doelstellingen is de opdracht aan de sectoren om:

- Te komen tot een gebouwgebonden CO₂-reductie van 49% in 2030 ten opzichte van de situatie in 1990.
- Te komen tot een gebouwgebonden CO₂-reductie van 95% in 2050 ten opzichte van de situatie in 1990.

Naast de doelstellingen op het gebied van CO₂-reductie, hebben de beide sectorraden daaraan toegevoegd dat een duurzaam schoolgebouw een schoolgebouw is dat optimaal ten dienste staat van het onderwijs dat erin aangeboden wordt. Een goed binnenklimaat resulteert in een hoger leerrendement en minder ziekteverzuim. Een schoolgebouw is daarmee niet alleen duurzaam voor wat betreft de CO₂-uitstoot of het energieverbruik; het is een gebouw dat aansluit bij de onderwijskundige visie van de school, past bij het aantal leerlingen en toekomstbestendig is bij veranderingen.

De doelstellingen zijn als volgt:

Doelstelling	Referentiejaar 1990
CO ₂ -reductie 2030	49,0%
CO ₂ -productie 2030	51,0%
CO ₂ -reductie 2050	95,0%
CO ₂ -productie 2050	5,0%

Bijlage II: Energieprestaties

Onderstaand de verschillende definities van energieprestaties van gebouwen:

BENG (bijna energieneutraal gebouw)

Bij een BENG-gebouw worden gebouwgebonden energieverbruik en energieopwekking met elkaar vergeleken. Een BENG-gebouw kent een hoger energieverbruik in verhouding tot de energieopwekking. Door de toepassing van de norm NTA8800 wordt getoetst of het gebouw voldoet aan wetgeving voor BENG, die vanaf 1 januari 2021 wettelijk verplicht is.

ENG (energieneutraal gebouw)

Het gebouw heeft een EPC volgens NEN 7120 van nul. Alleen het gebouwgebonden energieverbruik op jaarbasis telt mee en is nul⁷.

NOM (Nul op de Meter)

Om een NOM-gebouw te realiseren moet er naast de energie die benodigd is voor de gebouwgebonden installaties ook gekeken worden naar het algemeen energieverbruik door de gebruikers. Bij een NOM-gebouw zijn het totale energieverbruik en energieopwekking in balans. Door verschillen in de kosten voor inkoop van energie en vergoeding voor teruglevering aan het net kent een NOM-gebouw alsnog kosten voor energie.

Klimaatneutraal

Klimaatneutraal wil zeggen dat bepaalde activiteiten (al dan niet binnen een bepaald gebied of op een bepaalde plek) geen positief of negatief effect hebben op het klimaat. Het begrip 'klimaatneutraal' wordt vooral gebruikt om aan te geven dat bepaalde activiteiten geen negatief effect hebben op het klimaat, waarmee men wil zeggen: geen emissie van CO₂ en andere broeikasgassen⁸.

⁷ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels/algemene-begrippen>

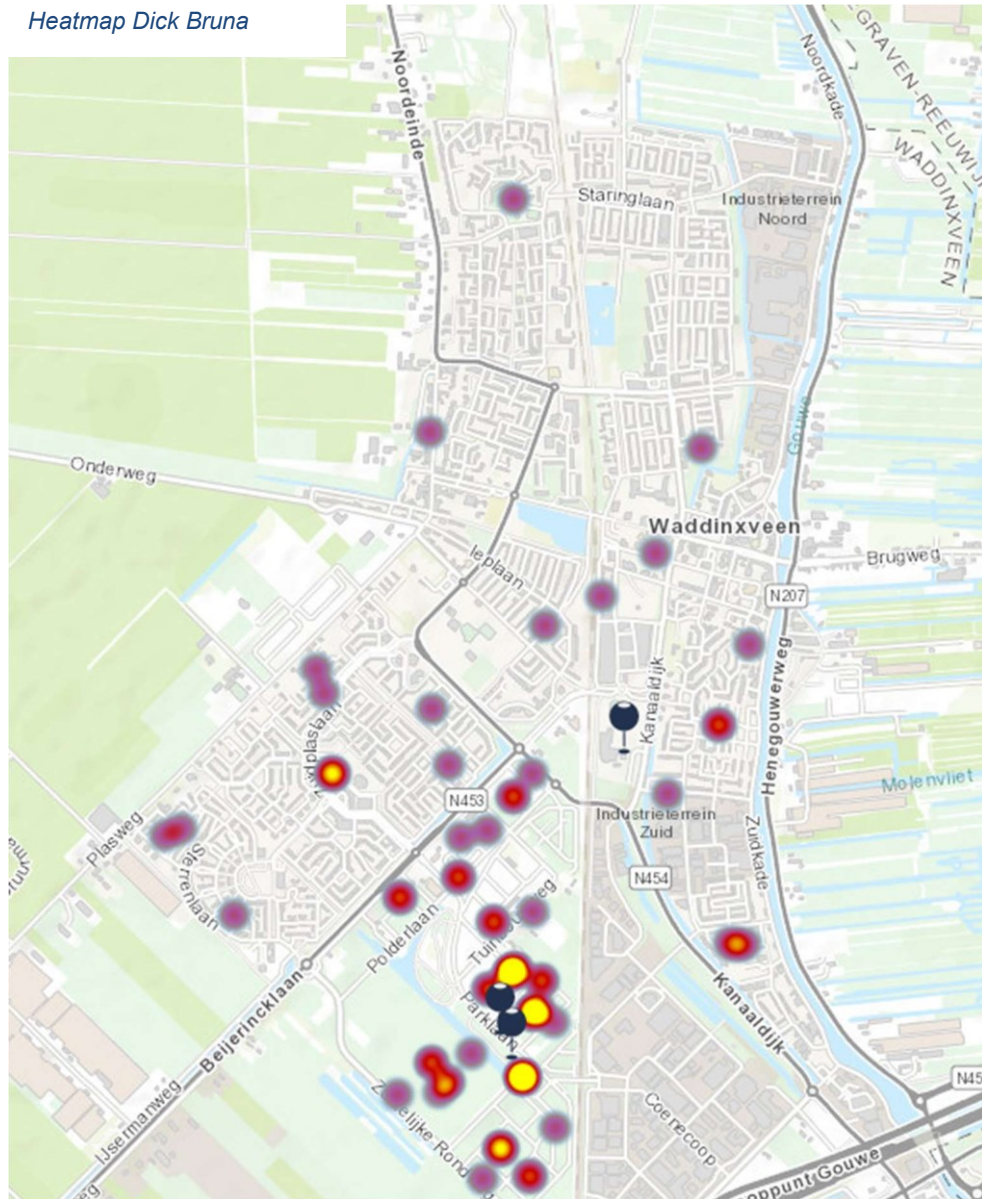
Bijlage III: Kwaliteitsadvies Frisse Scholen

Frisse Scholen - versie mei 2021	Advies	verklaring keuze
Energie		
Energieprestatie	Klasse B met ENG	vanuit klimaatdoelstelling / CO ₂
Lucht		
Luchtverversing	Klasse B	let op bij locatiekeuze nieuwbouw
Spuiventilatie	Klasse B	
Ruimtevolume	Klasse B	
Kwaliteit van de toevoerlucht	Klasse B	
Fijnstof	Klasse B	
Emissies van materialen	Klasse B=A	indien er sprake is van schadelijke uitstoot van de apparatuur zie ook rapport 'Naar een schone school' van VSR&OSB
Emissies van apparatuur	Klasse A	
Schoonmaakbaarheid	Klasse C=B=A	
Tabaksrook	Klasse C=B=A	bij PO kan aandacht voor jongste kinderen wenselijk zijn
Toiletten	Klasse C	
Legionella	Klasse C=B=A	
Temperatuur		
Operatieve temperatuur winter	Klasse B	
Operatieve temperatuur zomer	Klasse B	
Individuele beïnvloeding	Klasse C=B	
Ventilatieve koeling	Bouwbesluit	
Tocht	Klasse C	
Lokaal thermisch discomfort	Klasse C	
Licht		
Kunstlicht	Klasse B + 400 lux	schakeling obv aanwezigheid & daglichtregeling
Daglicht	Klasse C	
Helderheidswering	Klasse B	
Individuele beïnvloeding	Klasse C	
Geluid		
Geluidswering van de gevel	Klasse C=B	bij grenzend aan spoor of hoofdontsluitingsweg, Klasse A
Installatiegeluid	Klasse C	
Ruimteakoestiek	Klasse C met 0,7s	bij lokalen onderling geldt eis Klasse A
Luchtgeluidisolatie	Klasse C=B	
Contactgeluidisolatie	Klasse C=B	
Kwaliteitsborging		
Energie	Klasse C	
Lucht	Klasse C=B	
Temperatuur	Klasse C=B	
Licht	Klasse C=B=A	
Geluid	Klasse C=B=A	

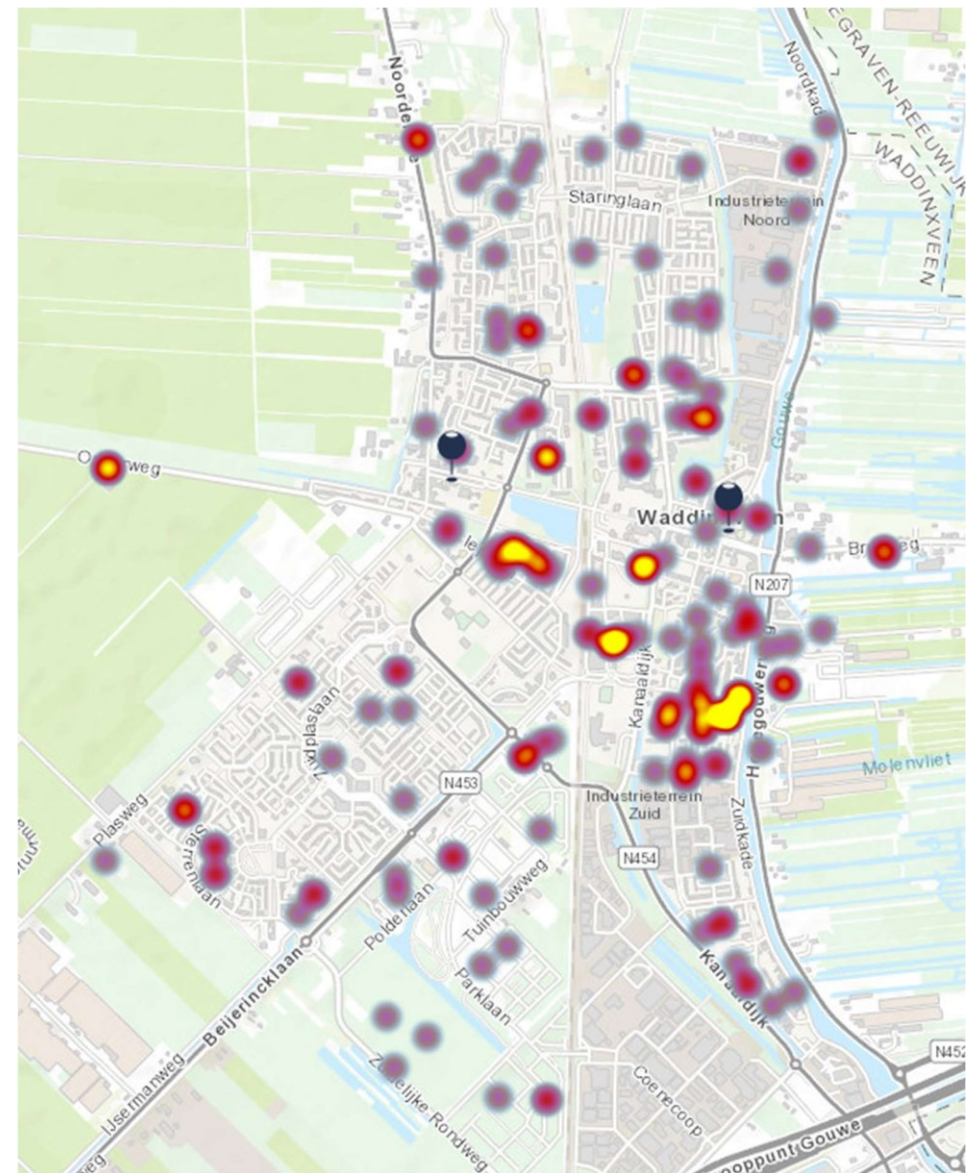
⁸ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels/algemene-begrippen>

Bijlage IV: Herkomstanalyse

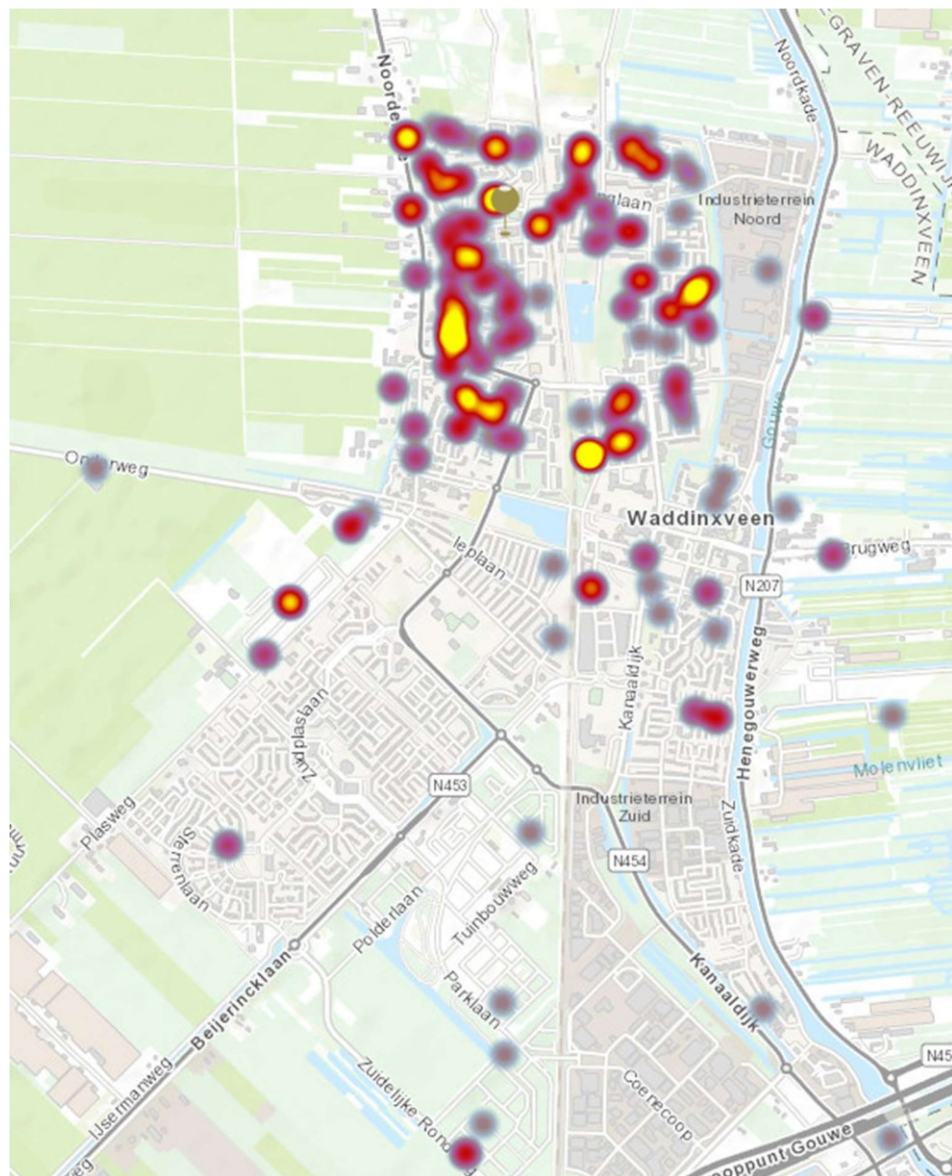
Heatmap Dick Bruna

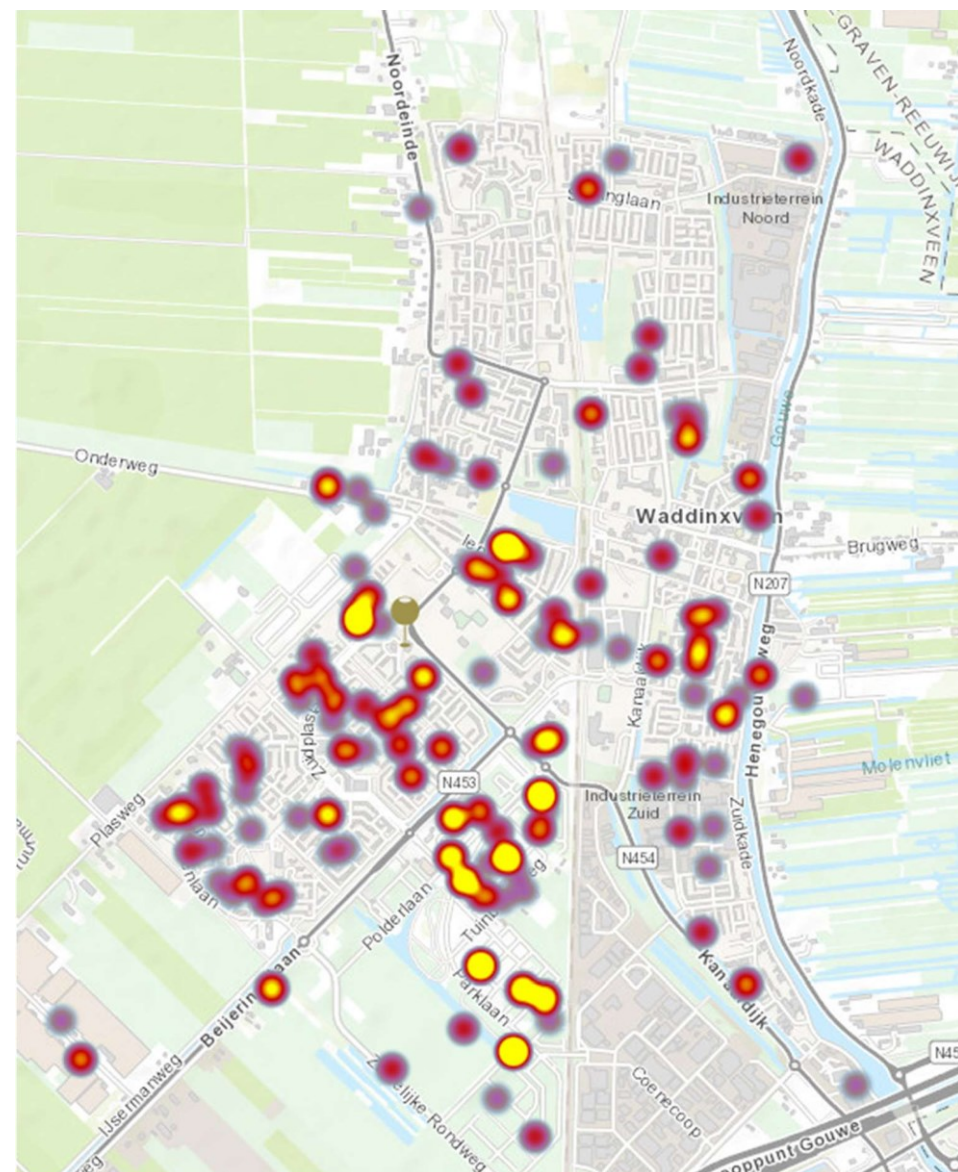
Heatmap Theo Thijssenschool

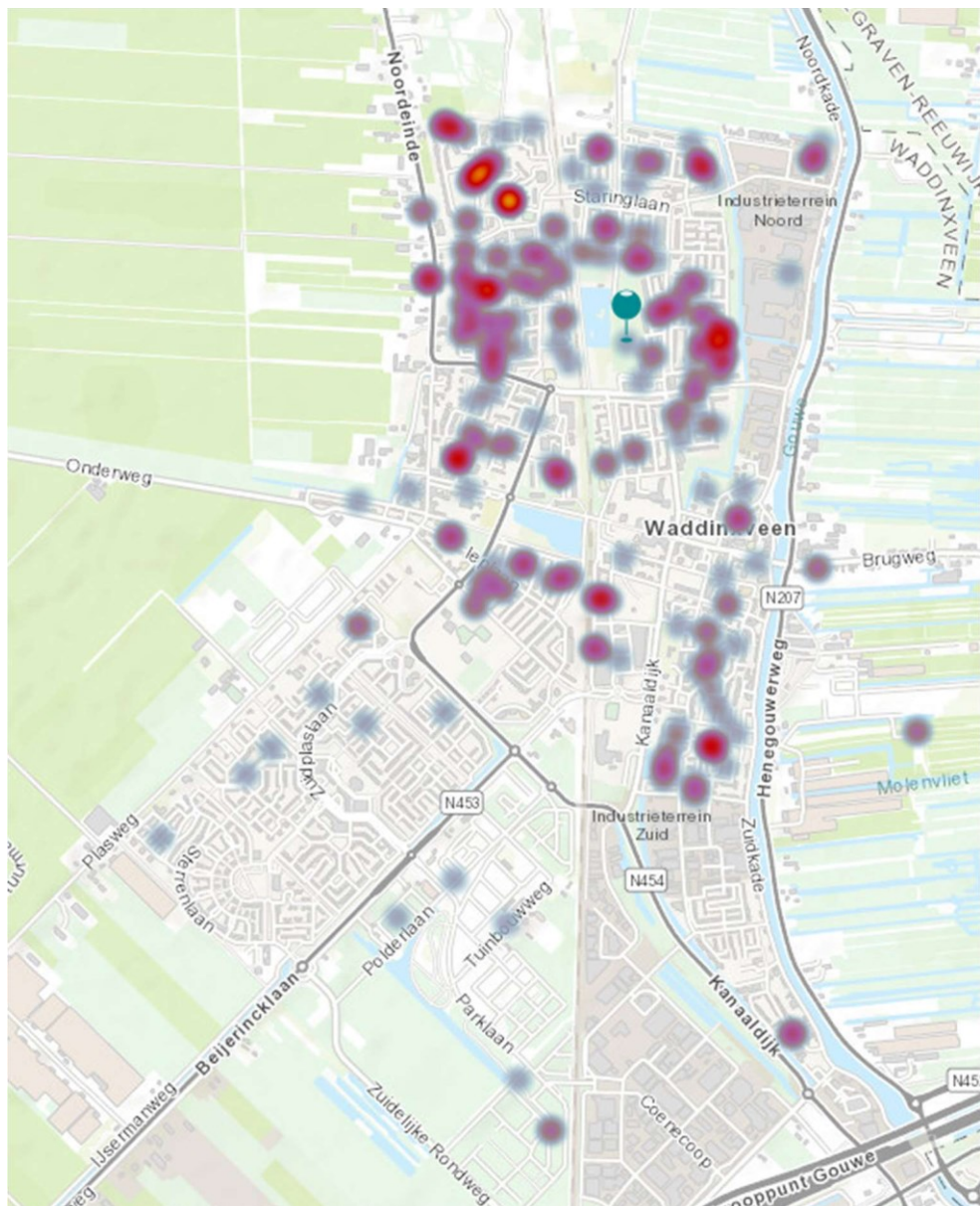
Heatmap Bethelschool

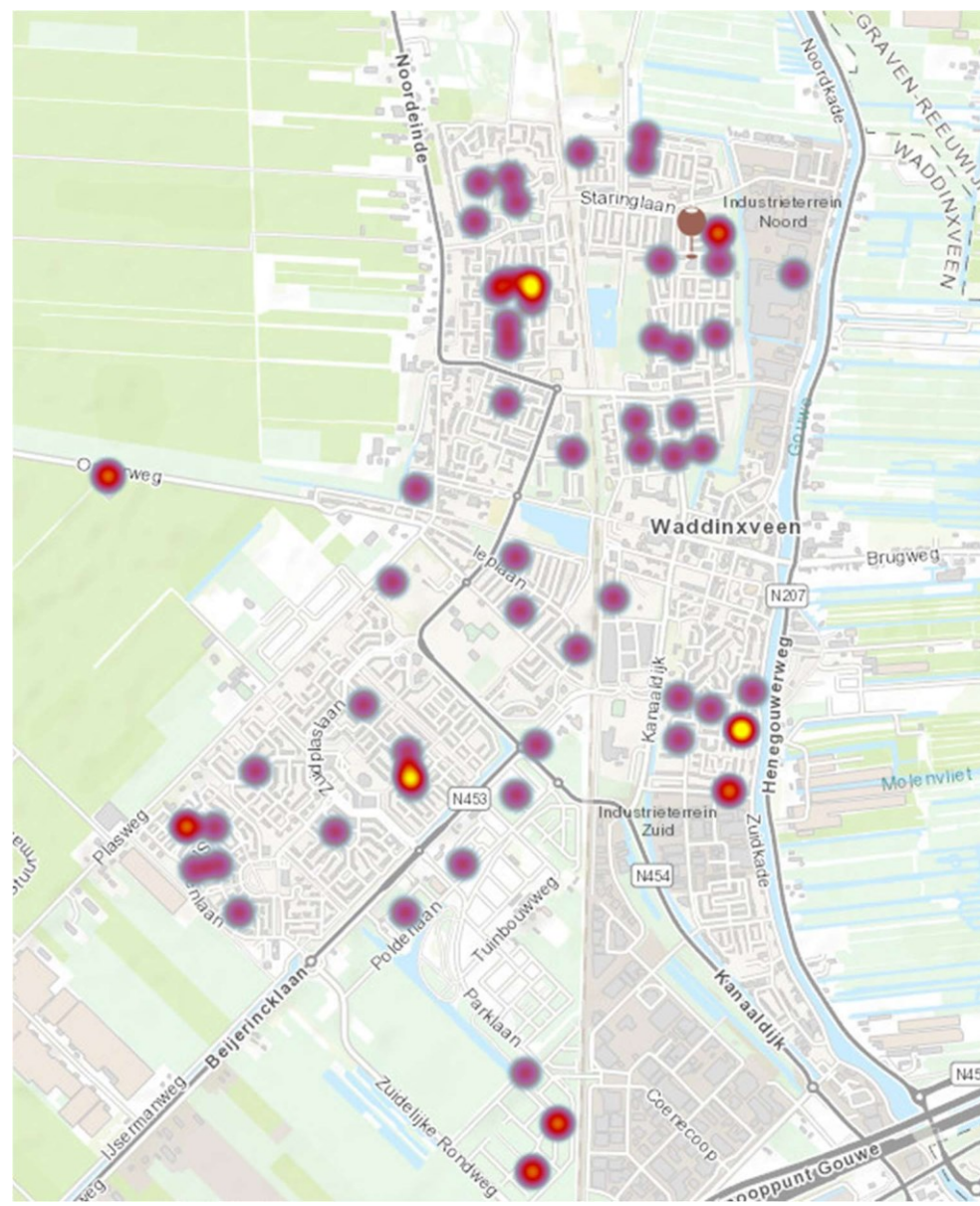
Heatmap Rehobothschool

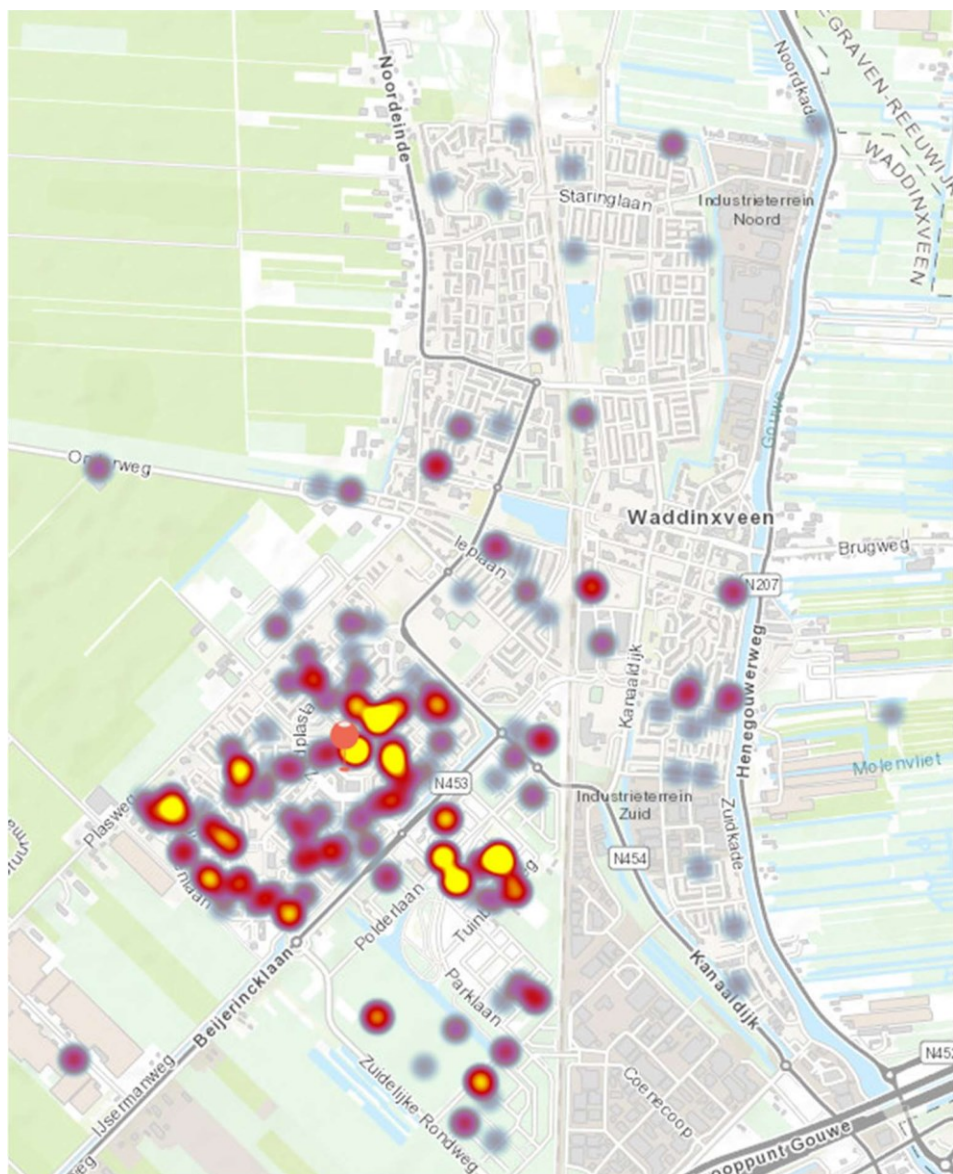
Heatmap Koning Willem-Alexanderschool

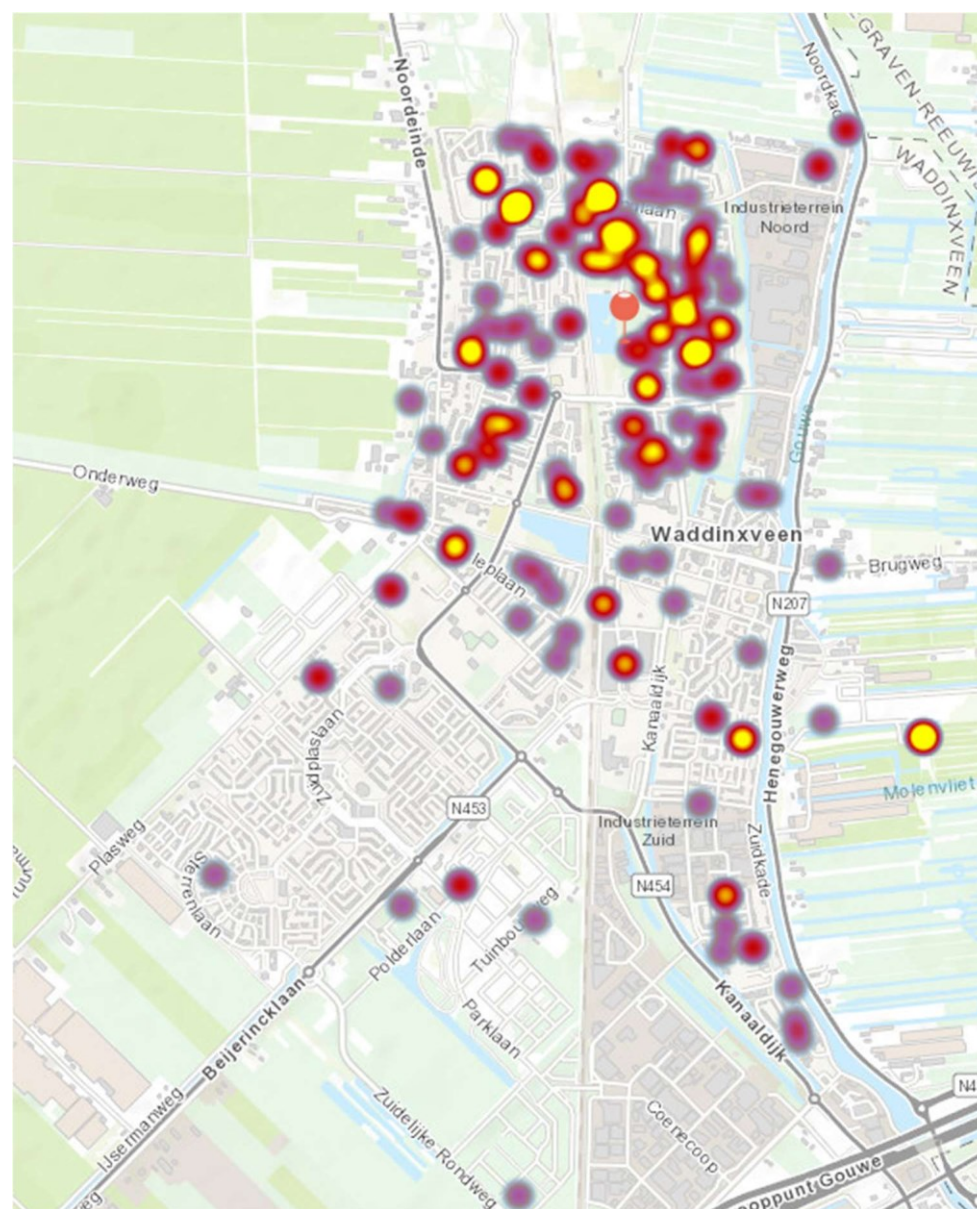
Heatmap Kleurrijk

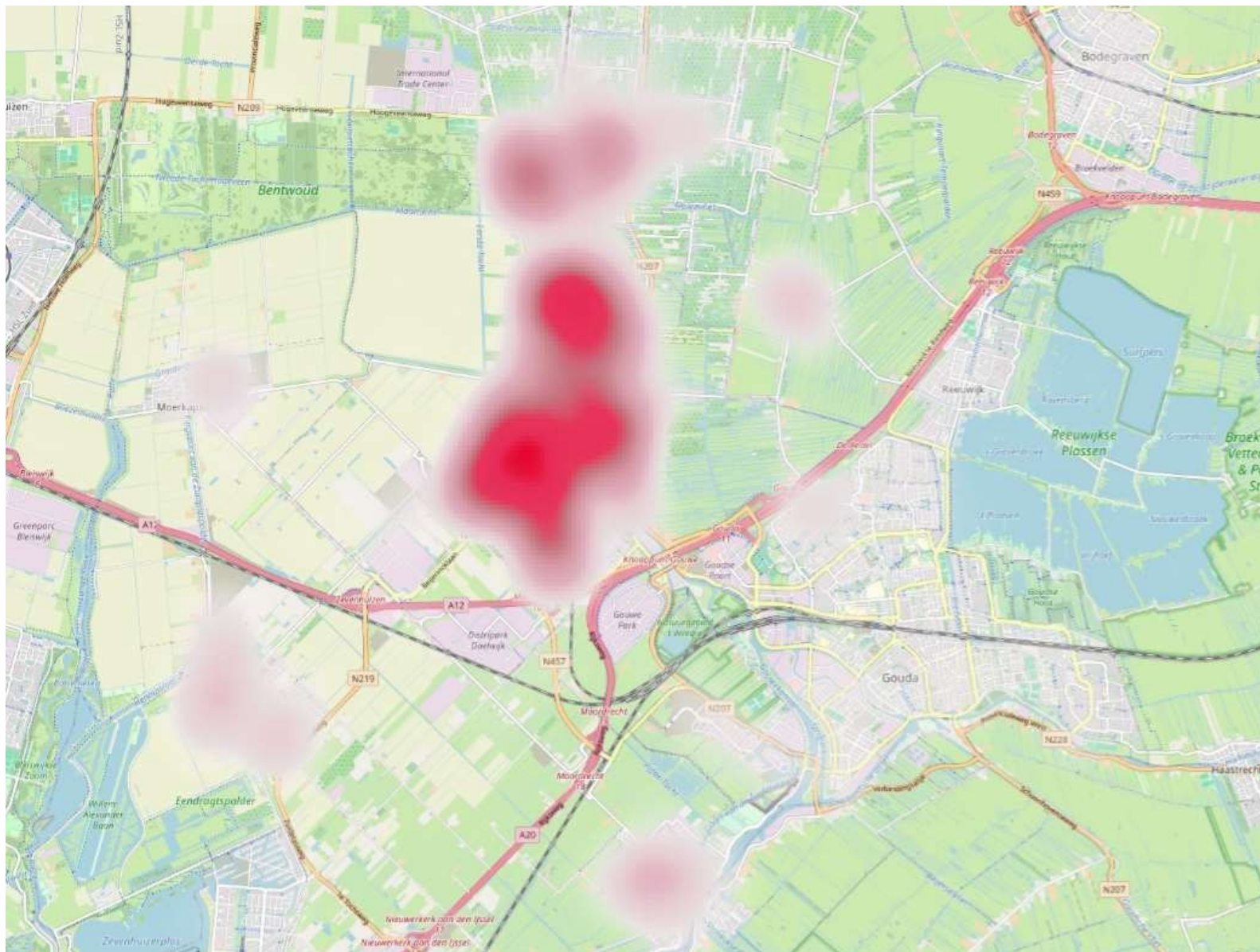
Heatmap Kardinaal Alfrinkschool

Heatmap De Regenboog

Heatmap Coenecoopcollege

Bijlage V: Lokalenstudie Primair Onderwijs

In de lokalenstudie is een inventarisatie gemaakt van het aantal lokalen dat aanwezig is binnen het schoolgebouw (1), het eventuele aandeel lokalen dat in gebruik is door een KOV organisatie (2), het aantal lokalen waar behoefte aan is uitgaande van een gemiddelde van 25 leerlingen per groep (3) en een overzicht van het tekort/overschot van het aantal lokalen (4). Deze analyse is gemaakt op basis van het leerlingenaantal per jaar tot 2044, afkomstig uit de leerlingenprognose van xxlInc Sociaal.

Het gemiddelde van 25 leerlingen per groep is ontstaan op basis van de bekostiging uit de lumpsum berekening. Deze gaat uit van 0,0414 FTE leraar per leerling waarbij dus 24,15 (afgerond naar 25) leerlingen nodig zijn ter bekostiging van 1 FTE leraar.

Een klaslokaal is gelijk aan circa 126m². De normatieve ruimtebehoefte per leerling is 5,03m² ($5,03 \times 25 = 126$).

De lokalenstudie is een theoretische berekening van het benodigd aantal lokalen. Zo houdt deze studie geen rekening met lokalen om een instroomgroep te plaatsen of ruimte voor bijvoorbeeld en handvaardigheidslokaal.

De labels op de volgende pagina's tonen de uitkomsten van de lokalenstudie per school in Waddinxveen met daarnaast de uitkomsten van de normatieve ruimtebehoefteberekening, dit keer op basis van het netto bvo, zijnde het bvo dat in gebruik is door de school. Deze analyse toont het ervaren ruimtegebrek of overschot in de scholen en dient als aanvulling op de rekenkundig en normatieve ruimtebehoefte zoals gehanteerd in dit IHP.

De lokalenstudie toont een fors tekort bij de Dick Bruna, Theo Thijssenschool en een tekort op de piek voor Bethelschool, Kardinaal Alfrinkscholen CBS TOV. De Regenboog, Kleurrijk en de Koning Willem-Alexander school zijn, op basis van de lokalenstudie, passend gehuisvest, al dan niet in samenwerking met een KOV organisatie.

Dick Bruna Parklaan 3-7		Lokalenstudie										
		2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044	
Bouwjaar:	2020	Leerlingen:	789	920	965	973	973	956	940	919	904	892
Lokalen*:	32	Ruimtebehoefte (in lokalen)	32	37	39	39	39	38	38	37	36	36
83		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	0	-5	-7	-7	-7	-6	-6	-5	-4	-4

* In huidige situatie 16 extra lokalen ingebruik op dislocatie. 32 lokalen betreft volledige locatie Parklaan 3-7

Theo Thijssenschool Kerkweg-oost 230		Lokalenstudie										
		2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044	
Bouwjaar:	1926	Leerlingen:	384	404	418	425	432	435	439	438	438	435
Lokalen*:	10	Ruimtebehoefte (in lokalen)	15	16	17	17	17	17	18	18	18	17
75,5		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	-5	-6	-7	-7	-7	-7	-8	-8	-8	-7

* In huidige situatie nog 7 extra lokalen in gebruik op dislocatie

Bethelschool			Lokalenstudie									
			2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	1970	Leerlingen:	301	304	312	316	322	327	332	337	339	338
Lokalen*:	12	Ruimtebehoefte (in lokalen)	12	12	12	13	13	13	13	13	14	14
71,5		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	0	0	0	-1	-1	-1	-1	-1	-2	-2

Rehobothschool			Lokalenstudie									
			2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	1985	Leerlingen:	348	379	395	398	399	395	392	388	384	381
Lokalen*:	15	Ruimtebehoefte (in lokalen)	14	15	16	16	16	16	16	15	15	
68,5		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	1	0	-1	-1	-1	-1	-1	0	0	

* In huidige situatie 2 lokalen in gebruik door KOV, in totaal 17 lokalen aanwezig in schoolgebouw.

Kardinaal Alfrinkschool			Lokalenstudie									
			2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	1987	Leerlingen:	401	438	457	457	455	446	440	433	429	425
Lokalen*:		17	Ruimtebehoefte (in lokalen)	16	18	18	18	18	18	17	17	17
69,5			Normatief ruimtetekort/-overmaat:	1	-1	-1	-1	-1	-1	0	0	0

* In huidige situatie 3 lokalen in gebruik door KOV, in totaal 20 lokalen aanwezig in schoolgebouw.

Normatieve ruimtebehoefte											
2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044		
787	917	962	970	970	953	937	916	901	889		
4159	4811	5038	5078	5078	4993	4912	4806	4731	4671		
-193	-845	-1072	-1112	-1112	-1027	-946	-840	-765	-705		

Normatieve ruimtebehoefte											
2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044		
384	404	418	425	432	435	439	438	438	435		
2144	2245	2315	2350	2385	2401	2421	2416	2416	2401		
-1054	-1155	-1225	-1260	-1295	-1311	-1331	-1326	-1326	-1311		

Normatieve ruimtebehoefte											
2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044		
301	304	312	316	322	327	332	337	339	338		
1714	1729	1769	1789	1820	1845	1870	1895	1905	1900		
-29	-44	-84	-104	-135	-160	-185	-210	-220	-215		

Normatieve ruimtebehoefte											
2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044		
348	379	395	398	399	395	392	388	384	381		
1950	2106	2187	2202	2207	2187	2172	2152	2132	2116		
201	45	-36	-51	-56	-36	-21	-1	19	35		

Normatieve ruimtebehoefte											
2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044		
401	438	457	457	455	446	440	433	429	425		
2217	2403	2499	2499	2489	2443	2413	2378	2358	2338		
-115	-301	-397	-397	-387	-341	-311	-276	-256	-236		

De Regenboog			Lokalenstudie									
			2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	2019	Leerlingen:	251	258	265	269	275	280	285	288	290	290
Lokalen*:	12	Ruimtebehoefte (in lokalen)	10	10	11	11	11	11	12	12	12	12
82		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	2	2	1	1	1	1	0	0	0	0

Normatieve ruimtebehoefte											
2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044		
251	258	265	269	275	280	285	288	290	290		
1473	1508	1543	1563	1593	1619	1644	1659	1669	1669		
135	100	65	45	15	-11	-36	-51	-61	-61		

Kleurrijk		Lokalenstudie									
		2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	1967	Leerlingen:	120	124	129	130	131	132	133	133	132
Lokalen*:	5	Ruimtebehoefte (in lokalen)	5	5	5	5	5	5	5	5	5
67,5		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* In huidige situatie 3 lokalen in gebruik door KOV, in totaal 8 lokalen aanwezig in schoolgebouw.

Normatieve ruimtebehoefte											
2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044		
120	124	129	130	131	132	133	133	133	132		
804	824	849	854	859	864	869	869	869	864		
364	344	319	314	309	304	299	299	299	304		

CBS TOV			Lokalenstudie									
			2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	2026	Leerlingen:	423	494	517	521	521	512	504	492	484	477
Lokalen*:	18	Ruimtebehoefte (in lokalen)	17	20	21	21	21	20	20	19	19	19
83		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	1	-2	-3	-3	-3	-2	-2	-2	-1	-1

* Betreft de nieuwbouwsituatie

Normatieve ruimtebehoefte											
2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044		
422	492	515	519	519	510	502	490	482	475		
2324	2674	2792	2813	2813	2767	2727	2667	2626	2591		
225	-125	-243	-264	-264	-218	-178	-118	-77	-42		

Koning Willem-Alexander school			Lokalenstudie									
			2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044
Bouwjaar:	2019	Leerlingen:	238	240	247	250	255	260	264	267	268	268
Lokalen*:	11	Ruimtebehoefte (in lokalen)	10	10	10	10	10	11	11	11	11	11
85		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0

Normatieve ruimtebehoefte											
2026	2028	2030	2032	2034	2036	2038	2040	2042	2044		
238	240	247	250	255	260	264	267	268	268		
1408	1418	1453	1469	1494	1519	1539	1554	1559	1559		
59	49	14	-2	-27	-52	-72	-87	-92	-92		

Bijlage VI: Duurzaamheidsscans

Bijlage VII – Tijdelijke Huisvesting

Benodigd bruto vloeroppervlak (BVO)	108 m²
Aantal lokalen	2 stuks
huurperiode	260 weken
Hoog comfort oplossing voorzien van massieve betonvloer Geschikt voor periode van 3 tot 10 jaar <i>Prijspeil gebaseerd op gebruiksperiode van 5 jaar. 125 km van fabriek.</i> <i>Budget is exclusief inrichting en aansluitkosten elektra, water, gas en data.</i>	
Huur en bouwkosten	kosten
huurprijs per m² per week	€ 5,80 per m² per week € 162.864
CO2-gestuurde koeling/verwarming (frisse scholen klasse B)	€ 115,00 per lokaal per week € 59.800
Voorzieningen lokalen (kapstokhaken, akoetische voorz., wandversteving)	€ 4.600,00 per lokaal € 9.200
leveren en plaatsen inclusief montage/projectman./bouwplaatsinr.	€ 100,00 per m² € 10.800
demontage en afvoer	€ 60,00 per m² € 6.480
funderingskosten indien van toepassing	€ 80,00 per m² € 8.640
Directe kosten tijdelijke huisvesting	€ 257.784 2387 per m²
Directe kosten tijdelijke huisvesting incl. BTW	€ 311.919 2888 per m²
Aansluiting op bestaande voorzieningen	Kosten
Riolering	€ 5.000
Elektra	€ 7.500
Water	€ 2.500
Data	€ 5.000
Aansluiting op bestaande voorzieningen	€ 20.000
Aansluiting op bestaande voorzieningen incl. BTW	€ 24.200
Bijkomende kosten	Kosten
advieskosten	€ 25.000
leges	€ 5.000
diversen	€ 15.000
Bijkomende kosten	€ 45.000
Bijkomende kosten incl. BTW	€ 54.450
Totale kosten excl. btw	€ 322.784
Totale kosten incl. btw	€ 390.569 € 3.616 per m2

Colofon

Uitgave: HEVO B.V.
Datum: 3 maart 2025

Contact

Statenlaan 8 Burg. Roelenweg 40
5223 LA 's-Hertogenbosch 8021 EW Zwolle

T 073 - 6 409 409 T 038 - 4 258 101
info@hevo.nl

www.hevo.nl

Niets uit deze uitgave mag zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van HEVO B.V. worden gekopieerd, noch aan derden ter inzage worden gegeven